

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

Η ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ «ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΖΗΤΗΣΗ» ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΚΥΡΙΑΚΗ ΡΟΖΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2013

Ροζή Κυριακή 2013

**ΑΝΟΙΚΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΥΠΡΟΥ**

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΜΑΣΤΕΡ

Η ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ «ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΖΗΤΗΣΗ» ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΚΥΡΙΑΚΗ ΡΟΖΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2013

Περιεχόμενα	Σελίδα
Περίληψη (στην Ελληνική)	7
Περίληψη (στην Αγγλική)	8
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	9
Κεφάλαιο 2: Κίνδυνοι	12
2.1 Οι κίνδυνοι στο διεθνές εμπόριο	12
2.2 Η θέση της τραπεζικής εγγυητικής επιστολής σε πρώτη ζήτηση στο διεθνές εμπόριο	13
2.3 Οι κίνδυνοι για την εκδότρια	14
Κεφάλαιο 3: Ορισμοί και χαρακτηριστικά	15
3.1 Ορισμός	15
3.2 Η έννοια «σε πρώτη ζήτηση»	15
3.3 Η ανεξαρτησία της εγγυητικής επιστολής	17
3.4 Η έννοια του ανέκκλητου	19
Κεφάλαιο 4: Η μορφή των εγγυητικών επιστολών σε πρώτη ζήτηση	20
4.1 Εμπλεκόμενα μέρη	20
4.2 Τύποι εγγυητικών επιστολών σε πρώτη ζήτηση	21
4.3 Καθιέρωση στην Ελλάδα των εγγυητικών επιστολών για διεθνείς συναλλαγές	24
Κεφάλαιο 5: Οι εργασίες επί εγγυητικών επιστολών σε πρώτη ζήτηση	29
5.1 Κείμενο της εγγυητικής επιστολής	29
5.2 Τροποποίηση όρων – παράταση εγγυητικής επιστολής	33
5.3 Ακύρωση	33
5.4 Κατάπτωση	34
5.5 Παραγραφές	35
Κεφάλαιο 6: Αντεγγύηση	38

Η εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση στο διεθνές εμπόριο

Περίληψη

Η εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση είναι ένα τραπεζικό προϊόν για την παροχή εξασφάλισης των διεθνών συναλλαγών. Συγκεντρώνει την έντονη προτίμηση στο διεθνές εμπόριο, με αποτέλεσμα να προκύπτουν ανάγκες για τυποποίησή της ώστε να καθίσταται αποτελεσματικότερη και ασφαλέστερη η χρήση της. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται και επεξηγούνται ειδικά θέματα ως προς τα χαρακτηριστικά της εγγυητικής επιστολής σε πρώτη ζήτηση και οι εφαρμογές της στο διεθνές εμπόριο. Τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν το ανέκκλητο της εγγύησης, την ανεξαρτησία της από τη βασική σχέση και από τη σχέση κάλυψης και την άυλη πλέον μορφή της, με την εξέλιξη των ηλεκτρονικών κρυπτογραφημένων μηνυμάτων. Αποδεικνύεται επίσης ότι δεν είναι μέσο πληρωμής, ούτε χρηματοδότησης και για αυτό και δεν πρέπει να θεωρείται ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τέτοιο στις στις συναλλαγές.

Demand guarantees in foreign trade

Abstract

A demand guarantee (also called independent, autonomous or first demand guarantee) is a banking product, which provides security to international transactions. It is highly preferable in the foreign trade. As a consequence, there is the need for standardization, in order to enhance efficiency and effectiveness. In the present thesis, the core features of the demand guarantee and its applications in the foreign trade are presented and explained. These characteristics include the irrevocability of the undertaking, its independence from the underlying transaction and from the relationship of the account party and his bank, and its electronic form, with the evolution of the encrypted messaging. It is also proven that it is not a means of payment, neither a financial instrument; therefore it should not be considered to have such use in the transactions.

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

Η εγγυητική επιστολή είναι μια ευρέως χρησιμοποιούμενη τραπεζική εργασία. Από οικονομικής άποψης εντάσσεται και αποτελεί μέρος μιας οικονομικής συναλλαγής, μεταξύ του οφειλέτη και του δανειστή¹. Εκτιμάται ότι η αξία των εγγυήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων² σε μορφή εγγυητικών επιστολών σε πρώτη ζήτηση (demand guarantees) και πιστωτικών επιστολών σε αναμονή (standby letters of credit) σήμερα, είναι μεγαλύτερη του ενός τρισεκατομμυρίου δολαρίων³.

Η παρούσα εργασία ασχολείται με ειδικά ζητήματα της εγγυητικής επιστολής σε πρώτη ζήτηση, η οποία έχει ιδιομορφίες, όπως η κατ'αρχήν ανεξαρτησία της από τη βασική σχέση την οποία καλύπτει. Η χρήση της δε, στο εξωτερικό εμπόριο καθιστά επιβεβλημένη μια λεπτομερή αναφορά στην ιδιομορφία της. Ο προβληματισμός αφορούσε την ορθή χρήση της εκ μέρους της πελατείας και των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο προσπαθεί διαχρονικά να τυποποιήσει την τραπεζική αυτή εργασία. Το 2010 εκδόθηκαν οι Ομοιόμορφοι Κανόνες για τις Εγγυητικές Επιστολές σε Πρώτη Ζήτηση 758, οι οποίοι δίνουν τις προτάσεις του Επιμελητηρίου και ενσωματώνονται στην εγγυητική επιστολή, εφ' όσον τα μέρη το επιλέξουν. Σε κάθε περίπτωση, είναι ένα πρότυπο καλής τραπεζικής πρακτικής. Επίσης, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τις Ανεξάρτητες Εγγυήσεις και τις Stand-by Letters of Credit του 1995 είναι μια προσπάθεια για την εναρμόνιση των εθνικών ρυθμίσεων και την ανεύρεση λύσεων σε ζητήματα καταχρηστικής κατάπτωσης. Η Ελλάδα και η Κύπρος δεν έχουν υπογράψει τη σύμβαση αυτή. Ακόμη υπάρχει η Σύμβαση της Ρώμης για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές, που περιλαμβάνει και τις εγγυητικές επιστολές, την οποία επικύρωσε η Ελλάδα, με το ν. 1792/1988 ΦΕΚ Α' 142/24.6.1988⁴.

Η παρούσα εργασία αποσαφηνίζει πτυχές της τραπεζικής αυτής εργασίας, σε ζητήματα χρήσης της στις συναλλαγές, θεσμικού πλαισίου και λογιστικής παρακολούθησης.

1. Λιβαδά, σελ. 27

2. Όπως ορίζονται πλέον οι τράπεζες στο Ν.3601/07

3. www.swift.com. Guarantees/Standby Letters of Credit redevelopment in ISO 20022

4. Λούλη Μ., σελ. 70

Η εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση είναι μια παροχή πίστης του πιστωτικού ιδρύματος υπέρ του οφειλέτη, ώστε να διευκολυνθεί η συναλλαγή με το δανειστή. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μέσο πληρωμής ούτε χρηματοδότησης, μια παρανόηση η οποία είναι συνήθης. Αναπτύσσεται επιχειρηματολογία για την υποστήριξη της άποψης αυτής.

Επίσης, η εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση είναι ανεξάρτητη από τη βασική σχέση την οποία καλύπτει, με την έννοια ότι, ακόμα και όταν η σχέση αυτή καταστεί άκυρη για κάποιο λόγο, το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να τιμήσει ένα σύμφωνο αίτημα κατάπτωσης. Είναι ακόμη ανεξάρτητη από τη σχέση κάλυψης πιστωτικού ιδρύματος και εντολέα.

Κύριες πηγές είναι η βιβλιογραφία, η άμεση έρευνα και η εμπειρία στο αντικείμενο.

Ο σκοπός της έρευνας ήταν η επίλυση των προβληματισμών που δημιουργούνται κατά την καθημερινή τριβή με το αντικείμενο. Η μελέτη της νομοθεσίας, σε συνδυασμό με τις διαφορετικές απόψεις των συγγραφέων, επέφερε μια ολοκληρωμένη εικόνα, ώστε να μπορεί ο ενδιαφερόμενος να εμβαθύνει στην εγγυητική επιστολή.

Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο της εργασίας είναι ότι κάθε απόφαση, διάταγμα κλπ, εντοπίστηκαν σε πρωτότυπη μορφή, ώστε να διασταυρωθούν με τις βιβλιογραφικές αναφορές, με τις οποίες δεν υπήρξε πάντοτε ταύτιση. Η πλήρης και ορθή συγκέντρωση των δεδομένων αυτών έχει βαρύτητα για τη μελέτη του αντικειμένου, επειδή επέφερε μια πραγματική εικόνα της ιστορικής πορείας της εγγυητικής επιστολής στην Ελλάδα, και η οποία, αξίζει να σημειωθεί, αντανακλούσε κάθε φορά τις ανάγκες και τους κανονισμούς της εποχής. Όταν αναφέρεται νομοθεσία και όπου αυτό υπάρχει, αναγράφεται και το ΦΕΚ, ώστε να υπάρχει εύκολη πρόσβαση και επιβεβαίωση εκ μέρους του αναγνώστη.

Αρχικά, περιγράφονται οι κίνδυνοι του διεθνούς εμπορίου, τους οποίους καλείται να καλύψει η εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση, εφόσον οι συναλλασσόμενοι την επιλέξουν. Δίνεται ο ορισμός και τα χαρακτηριστικά της, και περιγράφεται ο κίνδυνος που αναλαμβάνει η εγγυήτρια. Στη συνέχεια περιγράφονται τα εμπλεκόμενα μέρη.

Η εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση καλύπτει υποχρεώσεις διαφόρων ειδών. Παρουσιάζεται κατηγοριοποίηση, πάντα όσον αφορά τις εργασίες εξωτερικού εμπορίου.

Οι εγγυητικές επιστολές εξωτερικού απελευθερώθηκαν σταδιακά στην Ελλάδα, και η πορεία αυτή απεικονίζεται στο επόμενο κεφάλαιο.

Δίνεται το περιεχόμενο μιας εγγυητικής επιστολής, με τις απαραίτητες επεξηγήσεις. Ακόμα αναφέρονται διαδικασίες όπως η τροποποίηση, η ακύρωση και η κατάπτωση.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το ζήτημα των παραγραφών, ώστε να γνωρίζει ο χειριστής τα χρονικά περιθώρια στα οποία πρέπει να ενεργήσει.

Η αντεγγύηση είναι μια έμμεση εγγύηση και δίνονται τα χαρακτηριστικά της, αμέσως μετά.

Οι εγγυητικές επιστολές εξωτερικού (ενίοτε και εσωτερικού), μεταδίδονται πλέον με κρυπτογραφημένα μηνύματα SWIFT. Περιγράφεται η χρήση τους και τεκμηριώνεται η νομική ισχύς τους.

Στο επόμενο κεφάλαιο αποδεικνύεται ότι η εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση δεν είναι μέσο πληρωμής, ούτε χρηματοδότησης.

Το κεφάλαιο της Λογιστικής, αφορά την ολοκληρωμένη απεικόνιση των εργασιών εγγυητικών επιστολών σε όλη την έκτασή τους στα βιβλία του πιστωτικού ιδρύματος και των συναλλασσομένων, μαζί με τα καλύμματα και τις συμβάσεις. Επίσης, δίνονται οι αναφορές που καταθέτουν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα της Ελλάδος

Κεφάλαιο 2: Κίνδυνοι

2.1 Οι κίνδυνοι στο διεθνές εμπόριο

Ο επιχειρηματικός κίνδυνος και, κατά συνέπεια, η ανάγκη δημιουργίας εξασφαλιστικών συμβάσεων, είναι σύμφυτα με τις συναλλαγές του διεθνούς εμπορίου. Το διεθνές εμπόριο εκθέτει σε μεγαλύτερο του συνήθους βαθμό τον πωλητή στους επιχειρηματικούς κινδύνους και κυρίως στον κίνδυνο της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του αγοραστή.

Επίσης, υπάρχει ο κίνδυνος του αγοραστή, αφού ο πωλητής επιδιώκει όσο το δυνατό μεγαλύτερη εξασφάλιση, ενώ ο ελεύθερος ανταγωνισμός και, συνεπώς, η αυξημένη προσφορά επιβάλλει, συχνά, στον οφειλέτη την αδιαπραγμάτευτη αποδοχή των όρων του δανειστή του, προκειμένου να επιτύχει την κατάρτιση της σύμβασης⁵. Συμβαίνει συχνά ο αγοραστής να είναι άγνωστος στον προμηθευτή, αλλά και οι συναλλαγές τους να είναι μεγάλης αξίας^{6, 7}.

Στο πεδίο του διεθνούς εμπορίου, η ανάγκη εξασφάλισης υπαγορεύεται και από τη δυσχέρεια στην επόπτευση των πραγματικών και νομικών σχέσεων στην ξένη χώρα και την επιθυμία αποφυγής μιας δίκης στα δικαστήρια αυτής της χώρας⁸.

Επίσης, λόγω του ανταγωνισμού, οι προμηθευτές θέλουν να πληρώνονται γρήγορα και οι αγοραστές επιθυμούν άμεσα τα αγαθά⁹.

Η τραπεζική εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση προσφέρει μια λύση στα προαναφερθέντα προβλήματα¹⁰.

Στη συναλλακτική ζωή, λοιπόν, οι πρακτικές αναγκαιότητες ώθησαν στη διάπλαση του θεσμού της εγγυητικής επιστολής, η οποία είναι παραπλήσια με τις υπάρχουσες νομοθετικές κατασκευές, με την ιδιωτική βούληση να αποτελεί πηγή καινοτομιών¹¹.

5. Γκούσκου σελ. 6

6. Λιβαδά σελ. 27

7. Αναγνωστάκης - Κοκκομέλης σελ. 56

8. Ψυχομάνης σελ. 333

9. Thompson B.

10. Γκούσκου σελ. 120

11. Ψυχομάνης σελ. 333

2.2 Η θέση της τραπεζικής εγγυητικής επιστολής στο διεθνές εμπόριο

Στην ευρεία διάδοση της εγγυητικής επιστολής ώθησε η στενότητα του χρήματος και οι μεταπολεμικές συνθήκες που κατέστησαν επιτακτική την ανάγκη για ενίσχυση της πίστης στο συναλλακτικό βίο¹².

Η τραπεζική εγγυητική επιστολή με ρήτρα πληρωμής σε πρώτη ζήτηση (demandguarantee) παρουσιάζει ευρύτατη διάδοση στο διεθνές εμπόριο¹³. Καλύπτει, μεταξύ άλλων, την ανάγκη διευκόλυνσης και απλούστευσης των διεθνών συναλλαγών¹⁴.

Μια συναλλαγή θεωρείται διεθνής εφόσον συνδέεται με μια ή περισσότερες δικαιοδοσίες και εφόσον είναι δυνατόν να είναι εφαρμοστέο το δίκαιο περισσότερων δικαιοδοσιών¹⁵.

Η εγγυητική επιστολή, όπως και η ενέγγυος πίστωση (letter of credit) και η συναλλαγματική (bill of exchange) είναι παραδοσιακά μέσα συναλλαγών στο εμπόριο και κυρίως του εξωτερικού και συγκεντρώνουν έντονα την προτίμηση του εμπορικού κόσμου και των πιστωτικών ιδρυμάτων, έναντι άλλων χρηματοοικονομικών εργαλείων.

Βέβαια, η πίστωση μεταξύ εμπόρων μέσω ανοικτού λογαριασμού (open account) αντιπροσωπεύει γενικά το 70 τοις εκατό της αγοράς, αλλά για τη βραχυπρόθεσμη πίστωση χρησιμοποιούνται τα προαναφερθέντα μέσα μείωσης κινδύνου¹⁶.

Μέσω του μηχανισμού της εγγυητικής επιστολής ο κάθε συναλλασσόμενος επιτυγχάνει να ενισχύσει την αξιοπιστία του και να συμμετάσχει στις αγορές, από τις οποίες σε διαφορετική περίπτωση θα αποκλειόταν. Παράλληλα ο λήπτης της εγγυητικής επιστολής εξασφαλίζει τις συναλλαγές του¹⁷. Τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν το βασικό ρόλο στην ομαλή διεξαγωγή του διεθνούς εμπορίου και γι' αυτό χρειάζεται να έχουν γνώση της αγοράς, ειδίκευση στη χρηματοδότηση του εμπορίου (trade finance) και τεχνολογία.

12. Ψυχομάνης σελ. 334

13. Χατζησεβαστού σελ. 1

14. Chami G. σελ.1

15. Λιβαδά σελ. 31

16. Thompson B.

17. ETI 2002 A', σελ. 17

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο είναι ότι η εξειδίκευση προλαμβάνει τα σφάλματα και αποτρέπει την απάτη¹⁸.

2.3 Οι κίνδυνοι για την εκδότηρια

Όπως είναι αναμενόμενο, οι εγγυητικές επιστολές, ως μορφή πίστης φέρουν κίνδυνο. Ο πιστωτικός κίνδυνος (credit risk) σχετίζεται με την πιστοληπτική ικανότητα των δανειζομένων και, γενικά, των αντισυμβαλλομένων με το πιστωτικό ίδρυμα.

Επίσης, η εργασία ενέχει και λειτουργικό κίνδυνο ο οποίος σχετίζεται και με τη λειτουργία των εσωτερικών κανόνων παρακολούθησης της διαχείρισης κινδύνου¹⁹ και ειδικότερα όσον αφορά και το νομικό κίνδυνο. Ο νομικός κίνδυνος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων και όχι περιοριστικά, την έκθεση σε πρόστιμα ή ποινές ως αποτέλεσμα ιδιωτικών διακανονισμών²⁰.

18. Thompson B.

19. Συριόπουλος σελ 204-205

20. Basel II- The first pillar σελ.144

Κεφάλαιο 3: Ορισμοί και χαρακτηριστικά

3.1 Ορισμός

Η τραπεζική εγγυητική επιστολή είναι ένα ιδιωτικό έγγραφο, που εκδίδεται από έναν εγγυητή με οδηγίες του αιτούντα²¹, με το οποίο ο εκδότης του (πιστωτικό ίδρυμα) διαβεβαιώνει κάποιον τρίτο (το λήπτη – δικαιούχο) ότι με την πληρωμή έως ενός ορισμένου ποσού, θα καλύψει ζημιά που τυχόν θα προκληθεί σε αυτόν από τον πελάτη του (οφειλέτη), εξαιτίας συγκεκριμένης συναλλαγής τους (σχέση αξίας), η οποία επακριβώς περιγράφεται στο σώμα της εγγυητικής επιστολής²², με την παρουσίαση σύμφωνου αιτήματος κατάπτωσης²³.

3.2 Η έννοια «σε πρώτη ζήτηση»

Η έννοια «σε πρώτη ζήτηση», που περιγράφει και την ανεξαρτησία ή αυτονομία της εγγυητικής επιστολής²⁴, αναφέρεται στην υπόσχεση του εκδότη για καταβολή ορισμένου ποσού με την απλή και μόνη πρόκληση του πιστωτή^{25,26}, ανεξάρτητα από την ελαττωματικότητα ή την τύχη γενικότερα της βασικής σχέσης²⁷ και της σχέσης επίσης μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος και του εντολέα (σχέση καλύψης)²⁸. Με αυτό τον τρόπο ο δανειστής αποφεύγει την προσφυγή στο δικαιοδοτικό μηχανισμό και τις χρονοβόρες και πολυδάπανες διαδικασίες που αυτός αναπόφευκτα συνεπάγεται²⁹. Η πληρωμή της κατάπτωσης γίνεται με παρουσίαση αιτήματος που πρέπει να είναι σύμφωνο ως προς τους όρους της

21. Affaki G., Sir Roy Goode σελ.1

22. Αναγνωστάκης - Κοκκομέλης σελ. 123

23. URDG άρθρο 2

24. Affaki G., Sir Roy Goode σελ.1

25. Βελέντζας 2010 σελ. 1264

26. Μια τυπική διατύπωση είναι η εξής: "We hereby guarantee up to the amount of ... and undertake the obligation to pay F/O the seller... within... working days from the date of receipt of seller's first claim"

27. Σταμέλου σελ. 156

28. Ψυχομάνης σελ. 339

29. Θέμελη σελ. 34

εγγυητικής επιστολής³⁰. Δηλαδή, καλύπτεται μόνο η συναλλαγή που περιγράφεται στο κείμενο και καμία άλλη. Στο διεθνές εμπόριο, είθισται μαζί με το αίτημα κατάπτωσης να ζητείται και η προσκόμιση από το λήπτη στην εκδότρια ορισμένων εγγράφων, όπως αντίγραφα τιμολογίων και φορτωτικών.

Η επέλευση του γεγονότος που καλύπτει η εγγυητική διαπιστώνεται από την εγγυήτρια μόνο τυπικά³¹ με τον έλεγχο των προσκομιζόμενων εγγράφων.

Τα βασικά χαρακτηριστικά της τραπεζικής εγγυητικής επιστολής έχουν διαμορφωθεί στη διεθνή τραπεζική πρακτική γιατί λείπει νομοθετικός ορισμός της³². Σύμφωνα με την ελληνική νομολογία^{33,34,35}, σε αυτό το είδος εγγυητικής επιστολής εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΑΚ 847 επ., και αυτό λαμβάνουν υπόψη τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα όταν εκδίδουν εγγυητικές επιστολές εξωτερικού και περιλαμβάνουν στους όρους αυτών ότι η εγγυητική επιστολή υπάγεται στην ελληνική νομοθεσία και υπάγεται στην αρμοδιότητα των ελληνικών δικαστηρίων³⁶.

Χαρακτηριστικό της είναι το «ανεπιφύλακτο» της σχετικής δήλωσης της εγγυήτριας, που έτσι αναλαμβάνει την καταβολή του ποσού της εγγυητικής επιστολής, χωρίς δικαίωμα (αλλά ούτε και δυνατότητα ή υποχρέωση) ελέγχου για την ύπαρξη έγκυρης πρωτοφειλής και για το λόγο κατάπτωσης και χωρίς δικαίωμα προβολής της ένστασης δίζησης^{37, 38}.

30. Affaki G., Sir Roy Goode σελ.1

31. Βελέντζας 2010 σελ. 1264

32. Βελέντζας 2010 σελ. 1259

33. Δούβλης σελ. 208

34. Βελέντζας 2010 σελ. 1263

35. Στη χώρα μας, η νομολογία (δηλαδή οι δικαστικές αποφάσεις), όταν είναι πάγια, μπορεί να δημιουργήσει έθιμο, δεν αποτελεί όμως άμεσα πηγή δικαίου. (Παπαγιάννης σελ. 42)

36. "This letter of guarantee is governed by the Greek law and place of jurisdiction is Athens Greece".

37. "waiving the right of objection".

38. Βελέντζας 2010 σελ. 1263

3.3 Η ανεξαρτησία της εγγυητικής επιστολής

Η ανεξαρτησία της εγγυητικής επιστολής από τη βασική σχέση, δεν την καθιστά ανεξάρτητη από την ίδια την ύπαρξη και την ισχύ της βασικής αυτής σχέσης, τουλάχιστον στο βαθμό που προσδιορίζεται στην απόφαση Νομισματικής Επιτροπής 975/2/12.7.1956, ΦΕΚ 167 Α΄ 28.7.1956³⁹ και βεβαίως κατά το χρόνο έκδοσης. Περιορίζεται έτσι η επιδιωκόμενη ανεξαρτησία της εγγυητικής επιστολής σε πρώτη ζήτηση και συνδέεται στενά με την ύπαρξη σαφώς προσδιορισμένης βασικής σχέσης. Αποφεύγεται με αυτό τον τρόπο και η επιδίωξη μιας πιθανώς κακόβουλης αίτησης κατάπτωσης για λόγο διάφορο από αυτόν που αποτέλεσε το λόγο έκδοσης της εγγυητικής επιστολής.

Στην εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση, η αναφορά στο κείμενο της σχέσης αξίας, γίνεται με σκοπό να προσδιορίσει απλώς την υποκείμενη σχέση με την οποία σχετίζεται⁴⁰.

Η ανεξαρτησία από τη βασική σχέση νοείται ως προς τον περιορισμό που έχει η εγγυήτρια για παρακολούθηση της εξέλιξης της βασικής σχέσης και τη διαπίστωση τυχόν μη εκπλήρωσης εκ μέρους του υπόχρεου οφειλέτη. Πράγματι, ο τυπικός και μόνο έλεγχος του αιτήματος κατάπτωσης, στο πλαίσιο της τήρησης των εντολών του πελάτη της, είναι στενά συνδεδεμένος με την ανεξαρτησία της εγγυητικής επιστολής από τη βασική σχέση. Στην ουσία, δεν είναι ανεξάρτητη, αλλά θεωρείται ως τέτοια για την επίτευξη του εμπορικού σκοπού της, δηλαδή τη διευκόλυνση των συναλλαγών. Σε διαφορετική περίπτωση και εάν ο έλεγχος δεν ήταν τυπικός, τα πιστωτικά ιδρύματα θα έπρεπε να διαθέτουν εμπειρογνώμονες για κάθε ειδική περίπτωση που μπορεί να καλυφθεί με εγγυητική επιστολή και να εμπλέκονται σε δικαστικές ή διαιτητικές διαδικασίες προκειμένου να προβούν σε πληρωμή κάθε φορά. Όμως, το προϊόν «εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση» προσφέρει την εγγύηση του πιστωτικού ιδρύματος χωρίς προσφυγή των συναλλασσομένων της βασικής σχέσης σε δικαστήρια ή διαιτησία, τουλάχιστον ως προς την καταβολή του εγγυημένου ποσού.

39. Η τράπεζα είναι υποχρεωμένη να ζητή παν κατά την κρίσιν της αναγκαίον στοιχείον, ώστε να πείθεται περί της ακριβείας της ανωτέρω δηλώσεως. Εις την αίτησιν δέον να κρατήται σημειώσις των προσκομισθέντων δικαιολογητικών και προκειμένου περί σημαντικών περιπτώσεων να τηρώνται μετά της αιτήσεως κεκυρωμένα αντίγραφα των δικαιολογητικών στοιχείων.

40. URDG άρθρο 8 (d)

Η υποχρέωση του ελέγχου δεν καθιστά την εγγυήτρια κριτή της ουσιαστικής νομιμότητας του αιτήματος κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής. Σχηματικά, θα μπορούσε να πει κανείς ότι ο ρόλος του πιστωτικού ιδρύματος σταματά εκεί όπου αρχίζει εκείνος του δικαστή⁴¹.

Το πόρισμα της ανεξαρτησίας είναι διττό:

- Μια εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση υπόκειται μόνο στους δικούς της όρους, είτε αυτοί εκφράζονται σαφώς στο κείμενό της, είτε αναφέρονται. Για παράδειγμα, ένας όρος διαιτησίας, που αναγράφεται στη σχέση αξίας δε δεσμεύει την εγγυήτρια και τον εγγυολήπτη ως προς την εγγυητική.

- Η εγγυήτρια δεν μπορεί να διεκδικήσει τη μη πληρωμή ή την προσαρμογή του ποσού έως την πραγματική ζημία του εγγυολήπτη, για λόγους που προκύπτουν από τη σχέση αξίας (τερματισμός, συμψηφισμός, ανωτέρα βία, εμπορική διαφωνία μεταξύ εντολέα και εγγυολήπτη) ή τη σχέση εντολέα - πιστωτικού ιδρύματος (χρεοκοπία του εντολέα, αθέτηση πληρωμής των προμηθειών της εγγυήτριας). Η εγγυήτρια δικαιούται μόνο να εξετάσει το αίτημα του εγγυολήπτη και να αποφασίσει κατά πόσο συμφωνεί στην όψη του (δηλαδή τυπικά) με τους όρους της εγγυητικής. Εφόσον αυτό αποφασιστεί, η εγγυήτρια πληρώνει χωρίς καθυστέρηση, εκτός εάν τεκμηριωθεί απάτη πριν από την πραγματοποίηση της πληρωμής.

Η απλή αναγραφή τίτλου στο έγγραφο «εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση» δεν αρκεί για να την ορίσει ως τέτοια. Κατά πόσον μια εγγυητική επιστολή είναι «σε πρώτη ζήτηση», προσδιορίζεται από τους όρους της συνολικά^{42,43}.

Οι όροι που εκφράζουν το καθήκον του εγγυητή να πληρώσει ανεξάρτητα από ελλάττωμα, για παράδειγμα: “regardless of objection by the applicant [or the counterguarantor in the case of an indirect guarantee]”, “without proof of default or loss” ή παρόμοιοι, είναι ενδεικτικοί μιας εγγυητικής επιστολής σε πρώτη ζήτηση⁴⁴.

Το αίτημα κατάπτωσης υποστηρίζεται από άλλα έγγραφα, όπως αυτά ορίζονται στην εγγυητική επιστολή, όπως μια διαιτητική απόφαση ή μια πραγματογνωμοσύνη. Αυτή η

41. Γκούσκου σελ. 135

42. Affaki G. and Sir Roy Goode, παράγραφος 5.2

43. Δημητριάδης σελ.47

44. Affaki G. and Sir Roy Goode, παράγραφος 13

προϋπόθεση δεν περιορίζει την ανεξαρτησία της εγγυητικής επιστολής, εφόσον ο εγγυητής θα αντιμετωπίσει αυτό το έγγραφο ως κάθε άλλο και θα αποφασίσει κατά πόσον φαίνεται στην όψη ότι συμφωνεί με τους όρους της εγγυητικής επιστολής⁴⁵.

Ο όρος και η λειτουργία «σε πρώτη ζήτηση» είναι απόρροια της ανεξαρτησίας της εγγυητικής επιστολής.

3.4 Η έννοια του ανέκκλητου

Τέλος, ένα ακόμη βασικό χαρακτηριστικό είναι το ανέκκλητο της εγγυητικής επιστολής κι αυτό σημαίνει ότι, από τη στιγμή που έφυγε από τον έλεγχο του εκδότη της, δεν μπορεί να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του λήπτη, ανεξάρτητα από τυχόν νεότερες οδηγίες του εντολέα. Αυτό τονίζεται και στη σύμβαση μεταξύ εντολέα και εκδότριας, όπου προβλέπεται ότι η εντολή είναι ανέκκλητη ακόμα και περίπτωση θανάτου του εντολέα⁴⁶.

45. Affaki G. and Sir Roy Goode, παράγραφος 288

46. Καθάριος σελ. 20

Κεφάλαιο 4: Η μορφή των εγγυητικών επιστολών σε πρώτη ζήτηση

4.1 Εμπλεκόμενα μέρη⁴⁷

Οφειλέτης (applicant)

Ο οφειλέτης - υπόχρεος είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που υποδεικνύεται στην εγγυητική επιστολή, που έχει την υποχρέωση στη βασική σχέση την οποία υποστηρίζει η εγγυητική επιστολή. Ο οφειλέτης μπορεί να είναι ή όχι το μέρος εκείνο από το οποίο η εγγυήτρια ή η αντεγγυήτρια λαμβάνει οδηγίες για την έκδοση εγγύησης ή αντεγγύησης. Επίσης μπορεί να είναι ο υπόχρεος για την καταβολή των τραπεζικών εξόδων. Έτσι, ο οφειλέτης ορίζεται ως «το μέρος που υποδεικνύεται στην εγγυητική» παρά ως το μέρος με τις οδηγίες του οποίου εκδίδεται η εγγυητική.

Άλλη περίπτωση ετεροπροσωπίας εντολέα και εκείνου υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγυητική επιστολή (οφειλέτη) αντιμετωπίζουμε κατά την έκδοση εγγυητικών επιστολών κατ'εντολή πιστωτικού ιδρύματος εξωτερικού. Στη περίπτωση αυτή, εντολέας είναι το ξένο πιστωτικό ίδρυμα και υπόχρεος απέναντι στον δικαιούχο είναι ο οίκος του εξωτερικού. Η υποκείμενη σχέση οφειλέτη - λήπτη καλείται βασική σχέση ή σχέση αξίας (Underlying transaction), η οποία δεν ασκεί επίδραση στη φύση της σύμβασης της εγγυητικής επιστολής (σχέση εντολέα-εγγυήτριας), αλλά επηρεάζει, ως προς την υπόσχεση και την έκτασή της, το περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής, αφού ο προς εξασφάλιση κίνδυνος καθορίζει το είδος της επιστολής που θα εκδοθεί⁴⁸.

Εντολέας (instructing Party)

Είναι αυτό το πρόσωπο, άλλο από την αντεγγυήτρια, το οποίο δίνει οδηγίες για την έκδοση της εγγυητικής επιστολής και ευθύνεται για να καλύψει την εγγυήτρια ή, σε περίπτωση αντεγγύησης, την αντεγγυήτρια. Το πρόσωπο αυτό καλείται εντολέας. Σε κάθε περίπτωση όπου ο εντολέας είναι διαφορετικός από τον οφειλέτη (applicant), η σχέση της εγγυήτριας θα είναι με τον εντολέα (σχέση κάλυψης), ενώ η σχέση του λήπτη - δικαιούχου θα είναι με τον οφειλέτη.

47. Affaki G. and Sir Roy Goode, παράγραφος 150

48. Γκούσκου σελ.119

Ο λήπτης (δικαιούχος, εγγυολήπτης, παραλήπτης, beneficiary)

Ο λήπτης είναι το μέρος που παραλαμβάνει την εγγυητική. Σε περίπτωση αντεγγύησης, η πρωτεγγυήτρια είναι δικαιούχος της αντεγγύησης αυτής. Ακόμα και σε περίπτωση διάφορη αυτής της έμμεσης εγγύησης, η ίδια η εγγυήτρια μπορεί να ενεργεί ως δικαιούχος της ίδιας της εγγυητικής επιστολής της.

Η Εγγυήτρια (guarantor)

Το πιστωτικό ίδρυμα ενδιαφέρεται να παρέχει την πίστη του στον εντολέα έναντι αμοιβής, να διατηρεί το κύρος του και την καλή φήμη, μη εμπλεκόμενο στις διαφορές των συναλλασσομένων. Η επιλογή της εγγυήτριας είναι πολλές φορές καθοριστικής σημασίας για την αποδοχή της εγγυητικής επιστολής εκ μέρους του λήπτη.

Αντεγγυήτρια (counter-guarantor)

Η αντεγγυήτρια είναι η εκδότρια μιας αντεγγύησης.

Κοινοποιούσα (advising party)

Ο εγγυολήπτης ή ο εγγυητής μπορεί να λάβουν κοινοποίηση (advice) της εγγυητικής επιστολής απευθείας από την εγγυήτρια ή από ένα άλλο μέρος. Επίσης, η κοινοποιούσα μπορεί να επιλέξει να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες ενός άλλου μέρους προς αυτό, τη δεύτερη κοινοποιούσα (second advising party).

4.2 Τύποι εγγυητικών επιστολών σε πρώτη ζήτηση^{49,50, 51,52, 53}

Οι εγγυητικές επιστολές σε πρώτη ζήτηση εκδίδονται σε όλο τον κόσμο για κάθε είδους υποχρεώσεις. Η αναφορά της βασικής σχέσης στο κείμενο της εγγυητικής επιστολής δίνει την δυνατότητα διάκρισης σε διάφορες κατηγορίες. Η κατηγοριοποίηση στηρίζεται στον κίνδυνο που εμπεριέχει η ανάληψη της εγγύησης και είναι απαραίτητη για τον προσδιορισμό του κόστους και των λαμβανομένων εξασφαλίσεων.

49. ETI 2003 σελ.75

50. Affaki G. and Sir Roy Goode, σελ. 26-28

51. Κατσόγιαννης σελ. 12

52. Δημητριάδης σελ.14

53. Dragos et al. σελ.782

Οι συνηθέστερες είναι :

Τυπικού περιεχομένου

Αυτές είναι οι εγγυητικές επιστολές συμμετοχής σε διαγωνισμό (Tender guarantees, bid bonds), οι οποίες δεν χρησιμοποιούνται συνήθως σε εργασίες εξωτερικού εμπορίου.

Ουσιαστικού κινδύνου

Οι εγγυητικές επιστολές στο διεθνές εμπόριο είναι ουσιαστικού κινδύνου, δηλαδή κινδύνου που εξισώνεται με αυτόν των χρηματοδοτήσεων⁵⁴.

Στις εγγυητικές επιστολές ουσιαστικού κινδύνου εντάσσονται όλες οι εγγυητικές επιστολές κατά την έκδοση των οποίων το πιστωτικό ίδρυμα αναλαμβάνει ουσιαστικό κίνδυνο.

Συνηθέστερες περιπτώσεις αυτής της κατηγορίας αποτελούν:

- Καλής εκτέλεσης (performance guarantees, performance bonds) καλύπτουν την υποχρέωση ενός μέρους να εκτελέσει ένα συμβόλαιο. Εκδίδονται τυπικά για ένα ποσό 5-10 τοις εκατό της αξίας του συμβολαίου.

- Προκαταβολής (advance payment guarantees) καλύπτουν την υποχρέωση ενός οφειλέτη να πληρώσει, πιθανώς με τόκο, κάθε ποσό που εισέπραξε προκαταβολικά για την παράδοση αγαθών, εξοπλισμού, υπηρεσιών, έργων, εφόσον αυτή η παράδοση δεν είναι σύμφωνη με τους όρους του συμβολαίου. Οι εγγυητικές προκαταβολής εκδίδονται για το ποσό της προκαταβολής. ωστόσο περιέχουν συχνά έναν όρο απομείωσης που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσού της προκαταβολής σε καθορισμένες ημερομηνίες ή όταν συμβούν γεγονότα συνδεδεμένα με την εκτέλεση των συμβολαίων.

- Παρακράτησης ποσού (retention money guarantees) επιτρέπουν στους εργολήπτες ή πωλητές να λαμβάνουν το πλήρες ποσό ως μερική ή ολική πληρωμή για το έργο και να μη γίνεται παρακράτηση ποσού εκ μέρους του αγοραστή (συνήθως 5-10 τοις εκατό) έως την πλήρη και ορθή εκτέλεση του έργου ή σε μια καθορισμένη μελλοντική στιγμή. Αποσκοπούν στην κατάργηση της πρακτικής να παρακρατά ο αγοραστής μέρος του τμήματος που οφείλει για να αντιμετωπίσει οικονομικά τα ενδεχόμενα ελαττώματα του πράγματος, τα οποία είναι δυνατόν να εμφανιστούν μετά τη συναλλαγή.

- Αισίου τέλους (warranty guarantees, guarantee for warranted obligation). Καλύπτουν την υποχρέωση του προμηθευτή ή του εργολήπτη να συντηρήσει τον εξοπλισμό, τα

54. Αναγνωστάκης - Κοκκομέλης σελ. 106.

αγαθά, το έργο ή υπηρεσία σε μια κατάσταση που αντιστοιχεί με τις προδιαγραφές του συμβολαίου σε μια χρονική περίοδο, όπως επίσης και τον κίνδυνο του ελαττώματος του πράγματος. Συνήθως αντιστοιχούν στο 5 τοις εκατό της αξίας του συμβολαίου.

- Τελωνείου (customs guarantees) εκδίδονται για να καλύψουν κάθε δασμό και υποχρέωση που μπορεί να κατασταθούν πληρωτέα όταν εισαγόμενα αγαθά ή εξοπλισμός τα οποία θα μπορούσαν να απαλλαγθούν από το δασμό αν επανεξαχθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, τελικά δεν επανεξαχθούν⁵⁵.

- Καλής πληρωμής (payment guarantees) καλύπτουν υποχρεώσεις πληρωμής που σχετίζονται με (i) την τιμή αγαθών ή υπηρεσιών (ii) την πληρωμή για μια εγκατάσταση (iii) την κάλυψη λογαριασμών εισπρακτέων, περιλαμβανομένων των αξιογράφων (iv) την καταβολή κεφαλαίου από συνεταίρους (v) την πληρωμή κόστους παροπλισμού, όπως διυλιστήρια πετρελαίου, πυρηνικά εργοστάσια και άλλες επικίνδυνες δραστηριότητες και (vi) την καταβολή μισθωμάτων ή κάθε άλλης υποχρέωσης.

- Οι εγγυητικές επιστολές που εκδίδονται από διάφορα χρηματοοικονομικά ιδρύματα (guarantees issued by multilateral financial institutions) καλύπτουν τον κίνδυνο δανειοληπτών αναπτυσσόμενων οικονομιών ώστε να ενθαρρυνθούν οι δανειστές ανεπτυγμένων οικονομιών να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και για να μεταφέρουν τηνοικονομική τεχνογνωσία στα τοπικά πιστωτικά ιδρύματα. Ένα παράδειγμα είναι το πρόγραμμα χρηματοδότησης του διεθνούς εμπορίου της Παγκόσμιας Τράπεζας, στο οποίο εκδίδονται εγγυητικές με εγγυολήπτριες τράπεζες που επιβεβαιώνουν ενεργούς πιστώσεις, οι οποίες καλύπτουν έως 100 τοις εκατό τον κίνδυνο αθέτησης των εκδοτριών (πιστωτικών ιδρυμάτων), οι οποίες προέρχονται από αναπτυσσόμενες οικονομίες. Χωρίς την εγγύηση της Παγκόσμιας Τράπεζας, λίγα μόνο από τα πιστωτικά ιδρύματα που χρηματοδοτούν το διεθνές εμπόριο θα αποδέχονταν τον κίνδυνο από τις εκδότριες τράπεζες.

- Δικαστηρίου (courtguarantees, judicatum solvi, appealbonds) παρέχονται από τον ένα ή και τους δύο αντίδικους ως εγγύηση για την καταβολή του επιδικαζόμενου ποσού και

55. Χολέβας σελ. 167

τα διάφορα κόστη⁵⁶.

Η ανωτέρω λίστα δεν είναι εξαντλητική. Οι εγγυητικές επιστολές σε πρώτη ζήτηση μπορούν να καλύψουν κάθε υποχρέωση σε κάθε τομέα της βιομηχανίας ή του εμπορίου, σε εγχώριο ή διεθνές επίπεδο.

4.3 Καθιέρωση στην Ελλάδα των εγγυητικών επιστολών για διεθνείς συναλλαγές.

Η καθιέρωση της εγγυητικής επιστολής ως μέσου κατοχύρωσης, διευκόλυνσης και επέκτασης των εμπορικών συναλλαγών απασχολεί την εκάστοτε πιστωτική πολιτική. Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως εκφραστής αυτής της πολιτικής, επεμβαίνει μέσω των αποφάσεών της.

Με την απόφαση Νομισματικής Επιτροπής (ANE) 975/2/12.7.1956, ΦΕΚ 167 Α' 28.7.1956 επετράπη στις τράπεζες, στα ΝΠΔΔ και γενικά στους πιστωτικούς οργανισμούς να εκδίδουν εγγυητικές επιστολές υπέρ των πελατών τους, με τις οποίες εξασφαλίζεται η τήρηση από μέρους των τελευταίων των υποχρεώσεων που προκύπτουν από νόμιμες συναλλαγές τους⁵⁷.

Ωστόσο, η απόφαση αυτή απαγόρευε, μεταξύ άλλων, την έκδοση εγγυητικών επιστολών για την εξασφάλιση της εντός ορισμένης προθεσμίας καταβολής της αξίας ειδών πωλουμένων επί πιστώσει και για την εξασφάλιση της καταβολής στο εξωτερικό ή στην Ελλάδα του αντιτίμου της αξίας εισαγομένων ειδών επί πιστώσει. Η Υποεπιτροπή Πιστώσεων ήταν αρμόδια για κατ'εξαίρεση έγκριση έκδοσης τέτοιων εγγυητικών επιστολών, για αναπτυξιακούς σκοπούς.

Στην ANE 1276/28.3.1963 ΦΕΚ Α' 46/26.4.1963, όπως διευκρινίστηκε στη συνεδρίαση 267/7/28.3.1978 ΦΕΚ Α' 57/21.4.1978 της Υποεπιτροπής Δανείων και Συναλλάγματος εξουσιοδοτήθηκαν οι τράπεζες να εκδίδουν εγγυητικές επιστολές για την κάλυψη της εμπρόθεσμης πληρωμής της αξίας παντός είδους εισαγομένων εκ χωρών του Ανατολικού Συνασπισμού, χωρίς ειδική κατά περίπτωση εγκρίσεως. Επίσης εξουσιοδοτήθηκαν να εκδίδουν εγγυητικές επιστολές για την εμπρόθεσμη πληρωμή της αξίας εισαγομένων κεφαλαιουχικών αγαθών ανεξαρτήτως της χώρας προέλευσης. Σε περίπτωση κατάπτωσης, η μεταφορά του σχετικού καλύμματος πρέπει να ενεργείται με τον εκάστοτε τρόπο διακανονισμού που ισχύει για την ενδιαφερόμενη χώρα. Στην απόφαση αυτή

56. Χατζηγιάννη Φ.06.50 σελ.10

57. ΕΤΙ, 2002 Α', σελ. 15

επίσης, προβλεπόταν ότι δεν επιτρέπεται η έκδοση εγγυητικών επιστολών κατ'εντολή και για λογαριασμό προσώπων με οφειλές σε οποιαδήποτε τράπεζα από κατάπτωση εγγυητικών επιστολών που χορηγήθηκαν για λογαριασμό του. Στη συνέχεια, η Επιτροπή Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων (ΕΝΠΘ) έλαβε υπόψη τις πιστωτικές συνθήκες της εποχής και έλαβε την απόφαση 445/9/26.3.1990, με την οποία καταργήθηκε η πρόβλεψη αυτή. Επετράπη έτσι η έκδοση εγγυητικών επιστολών από τις τράπεζες ακόμα και εάν υπάρχουν οφειλές από καταπτώσεις⁵⁸.

Η Υποεπιτροπή Πιστώσεων, στη συνεδρίαση 1576/5.2.1968 ΦΕΚ Α' 48/11.3.1968 ενέκρινε τα εξής: «Εξουσιοδοτούνται οι τράπεζες να εκδίδουν εγγυητικές επιστολές κατά την κρίση τους αδιακρίτως ποσού και άνευ ειδικής κατά περίπτωση εγκρίσεως για την καλή εκτέλεση αναλαμβανομένων παραγγελιών για την εξαγωγή πάσης φύσεως ελληνικών προϊόντων και για την κάλυψη αναλαμβανομένων εκ της αλλοδαπής προκαταβολών ή δεκάτων σχετικά με τις προμήθειες των προϊόντων αυτών».

Στη συνεδρίαση 1592/9.2.1971 της Νομισματικής Επιτροπής αποφασίστηκε η επέκταση της παρασχεθείσας ήδη με την απόφασή της 1558/12/7.4.1970 και με τις αποφάσεις 1791/2/18.6.1970 και 1830/10/5.11.1970 της Υποεπιτροπής Πιστώσεων ευχέρειας για τη χορήγηση δανείων (και εγγυητικών επιστολών) σε συνάλλαγμα στην Ελλάδα προς αλλοδαπές επιχειρήσεις, και σε αλλοδαπές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό. Όρος ήταν ότι η κάλυψη των εξ εγγυήσεων αναλαμβανομένων υποχρεώσεων θα ενεργείται από ίδια συναλλαγματικά διαθέσιμα των οφειλετριών επιχειρήσεων.

Στην απόφαση Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων (ΕΝΠΘ) 103/11.11.1983 ΦΕΚ Α' 184/21.12.1983, αφού ελήφθη υπόψη ότι οι εμπορικές τράπεζες επιτρέπεται να εκδίδουν εγγυητικές επιστολές υπέρ ελληνικών επιχειρήσεων για την αγορά προϊόντων με πίστωση από αλλοδαπές βιομηχανίες, επετράπη η έκδοση από τις τράπεζες εγγυητικών επιστολών σε δραχμές υπέρ αγοραστών (εμπορικών ή μεταποιητικών επιχειρήσεων) προϊόντων που παράγονται από μεταποιητικές επιχειρήσεις και διατίθενται με πίστωση,

58. Στην πράξη, βέβαια, το πιστωτικό ίδρυμα διατηρεί το δικαίωμα της να απορρίψει αιτήματα λόγω της μη συνεπούς εικόνας του πελάτη που δημιουργεί η κατάπτωση. Είναι επίσης, σύνηθες στις αιτήσεις, να ζητείται από τον εντολέα να υπογράψει υπεύθυνη δήλωση με αυτό το περιεχόμενο.

με την προϋπόθεση ότι οι εγγυητικές απευθύνονται αποκλειστικά και μόνο προς τις επιχειρήσεις που παράγουν τα προϊόντα αυτά.

Στην απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος 193/8.11.1984 ΦΕΚ Α'203/14.12.1984 επετράπη στις τράπεζες να καταβάλουν, χωρίς προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος, προμήθειες σε συνάλλαγμα σε πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού για εγγυητικές επιστολές που εκδίδουν κατ'εντολή των τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα για τους λόγους που αναφέρονται στην απόφαση 1576/5.2.1968 ΦΕΚ Α' 48/11.3.1968.

Η απόφαση της ΕΝΠΘ 217/28.1.1985 ΦΕΚ Α'19/19.2.1985, επέτρεπε στις τράπεζες να εκδίδουν χωρίς την κατά περίπτωση έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος, εγγυητικές επιστολές σε δραχμές κατ'εντολή και για λογαριασμό επιχειρήσεων και ιδιωτών που θα απευθύνονται σε φυσικά και νομικά πρόσωπα και θα καλύπτουν τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς για την προμήθεια αγαθών ή την προσφορά υπηρεσιών, την καλή εκτέλεση κάθε μορφής συμβατικών υποχρεώσεων και τη λήψη προκαταβολής για τους ίδιους λόγους. Επιπλέον, είχε δοθεί η οδηγία ότι οι εγγυήτριες τράπεζες θα πρέπει να παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την άμεση είσπραξη των απαιτήσεών τους σε περίπτωση κατάπτωσης και να λογίζουν από την ημερομηνία κατάπτωσης τόκο προς επιτόκιο ίσο με το ανώτατο που ισχύει κάθε φορά για τις καθυστερήσεις (υπερημερία) στην πληρωμή τραπεζικών χορηγήσεων. Σε περίπτωση κατάπτωσης των εγγυητικών επιστολών, η παλαιά Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών⁵⁹ της Τράπεζας της Ελλάδος εντελλόταν να εξετάζει αν οι τράπεζες έχουν λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την άμεση είσπραξη των σχετικών απαιτήσεών τους. Η απόφαση αυτή αντικαταστάθηκε, ως προς το εποπτικό τμήμα της, από την Πράξη Διοικητή Τράπεζας Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ) 2577/9.3.2006, όπως αυτή συμπληρώθηκε από την ΠΔ/ΤΕ 2595/20.8.2007.

Σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων 406/28.11.1988 ΦΕΚ Α' 20/25.1.1989, εγκρίθηκε η έκδοση από τις τράπεζες εγγυητικών επιστολών σε συνάλλαγμα για την κάλυψη αξίας εισαγωγών χωρίς διάκριση κατ'είδος, με την προϋπόθεση ότι η σχετική εισαγωγή διενεργείται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις των αποφάσεων του Υπουργού Εμπορίου περί εισαγωγής αγαθών.

Με την απόφαση 410/16.1.1989 ΦΕΚ Α'36/7.2.1989 της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων, επετράπη η καταβολή, βάσει των όρων και προϋποθέσεων που έχουν

59. Αντικαταστάθηκε με τη Διεύθυνση Εποπτείας Τραπεζικού Συστήματος

καθοριστεί για τις τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα, προμήθειας και λοιπών εξόδων σε συνάλλαγμα σε πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού για εγγυητικές επιστολές που εκδίδουν κατ'εντολή ελληνικών επιχειρήσεων, προς κάλυψη της αξίας εισαγωγών τους, χωρίς διάκριση κατά κατηγορία εισαγομένων αγαθών.

Στη συνεδρίαση 425/21.6.1989 ΦΕΚ Α' 184/28.7.1989 της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων συμπληρώθηκαν οι σχετικές διατάξεις της απόφασης Νομισματικής Επιτροπής 1592/6/9.2.1971 και δόθηκε η ευχέρεια στις τράπεζες να εκδίδουν εγγυητικές επιστολές σε συνάλλαγμα με εντολή και για λογαριασμό ελληνικών επιχειρήσεων που εκτελούν έργα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό κι έχουν συνάψει σχετικά δάνεια σε συνάλλαγμα με την προϋπόθεση ότι οι εκδιδόμενες εγγυητικές επιστολές θα καλύπτονται με ισόποση αντεγγύηση σε συνάλλαγμα.

Στην Πράξη Διοικητή Τράπεζας Ελλάδος 1898/8.2.1991 ΦΕΚ Α' 22/28.2.1991 επετράπη στις εμπορικές τράπεζες και τα λοιπά πιστωτικά ιδρύματα να εκδίδουν εγγυητικές επιστολές κατ'εντολή ελληνικών επιχειρήσεων που διευκολύνουν τις εξαγωγές και επίσης που συνδέονται με εισαγωγές. Επίσης επετράπη η έκδοση εγγυητικών επιστολών με κάλυμμα αντεγγύηση αλλοδαπής τράπεζας και η έκδοση αντεγγυήσεων. Τέλος κατεργήθη κάθε αντίθετη προγενέστερη διάταξη.

Με βάση τις διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος (ΠΔ) 96/23.3.1993 ΦΕΚ Α' 42/23.3.1993 όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ 104/14.5.1994 ΦΕΚ Α' 79/14.5.1994, μεταξύ άλλων, είναι ελεύθερη η έκδοση από πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα, εγγυητικών επιστολών σε συναλλάγμα που απευθύνονται σε μη κατοίκους⁶⁰.

Με την Πράξη Διοικητή Τράπεζας Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ) 2325/2.8.1994 ΦΕΚ Α' 131 επετράπη η χρηματοδότηση σε συνάλλαγμα φυσικών και νομικών προσώπων κατοίκων εσωτερικού από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα για την κάλυψη πάσης φύσεως αναγκών τους, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, για τις οποίες επιτρέπεται αντίστοιχα η χρηματοδότηση σε δραχμές. Μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ελεύθερα όλες οι χρηματοοικονομικές τεχνικές και επετράπη η έκδοση από πιστωτικά ιδρύματα εγγυητικών επιστολών σε συνάλλαγμα για την κάλυψη των δανείων αυτών.

60. Χατζηγιάννη, Διαρκής Κωδικοποίηση Διατάξεων Περί Συναλλάγματος Φ 08.45

Στη συνεδρίαση 578/4/4.7.96 της ΕΝΠΘ ΦΕΚ Α' 230/17.9.1996 επετράπη ειδικότερα η έκδοση εγγυητικών επιστολών συμμετοχής, καλής εκτέλεσης και προκαταβολής σε συνάλλαγμα κατ'εντολή και για λογαριασμό προμηθευτών του Δημοσίου, που να αφορούν εισαγωγή ειδών⁶¹.

Το ζήτημα των προμηθειών που εισπράττουν τα πιστωτικά ιδύματα για την εργασία αυτή ορίζεται στο Νομοθετικό Διάταγμα 588/1948 ΦΕΚ Α' 85/7.4.1948 «Περί ελέγχου Πίστεως», η οποία ορίζει ότι επιτρέπεται στις τράπεζες η είσπραξη προμήθειας⁶² για εργασίες πιστώσεων, που δεν αφορούν όμως τον απλό δανεισμό⁶³.

61. Βελέντζας 2010 σελ 1257

62. «Τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν την ευχέρεια να καθορίζουν κατά την κρίση τους, ειδικές προμήθειες κι έξοδα. Οι ειδικοί αυτοί όροι, εφόσον δεν καθορίζονται στη σύμβαση γνωστοποιούνται με ιδιαίτερη επιστολή στους πελάτες.» Ένωση Ελληνικών Τραπεζών 1997 παράγραφος 38.

63. Ακολούθως, με την απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής 966/2.5.1956 (Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 915/31.5.1956, ΦΕΚ Α' 145/26.6.1956), διευκρινίστηκε ότι δεν εισπράττεται προμήθεια επί απλής προεξοφλήσεως εμπορικών γραμματίων και στη συνέχεια, με το Νομοθετικό Διάταγμα 3760 ΦΕΚ Α' 190/23.9.1957, καταργήθηκε η απαγόρευση προμήθειας για τον απλό δανεισμό.

Κεφάλαιο 5: Οι εργασίες επί εγγυητικών επιστολών σε πρώτη ζήτηση

5.1 Κείμενο της εγγυητικής επιστολής

Το κείμενο της εγγυητικής επιστολής διατυπώνεται ελεύθερα, εφόσον δεν υπάρχει διάταξη που να οριοθετεί το περιεχόμενό της⁶⁴.

Οι νομοθετικές ρυθμίσεις που υπάρχουν σήμερα, αφορούν εγγυητικές επιστολές που απευθύνονται στο Δημόσιο και οι οποίες δίνουν τα βασικά στοιχεία τους. Σύμφωνα με το Νομοθετικό Διάταγμα 1266/4.11.1972 ΦΕΚ Α' 198/10.11.1972, τα Προεδρικά Διατάγματα 609/24.12.1985 ΦΕΚ Α' 223/31.12.1985 (Κατασκευή δημοσίων έργων), 173/6.4.1990 ΦΕΚ Α' 62/10.4.1990 (Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου) και 394/1996 ΦΕΚ Α' 266/4.12.1996 και το Ν.3433/2006 ΦΕΚ Α' 20/7.2.2006 (Προμήθειες αμυντικού υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων), οι εγγυήσεις που απευθύνονται στο Δημόσιο πρέπει να περιλαμβάνουν συγκεκριμένα στοιχεία. Το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο, στους URDG 758 άρθρο 8, ορίζει γενικά το ίδιο περιεχόμενο:

1. Την ημερομηνία έκδοσης. Η ημερομηνία αυτή, όταν η εγγυητική επιστολή εκδίδεται μέσω SWIFT, περιλαμβάνεται αυτόματα στο εκδιδόμενο μήνυμα, ακόμα και εάν η έκδοσή της από τα λοιπά μηχανογραφικά συστήματα του πιστωτικού ιδρύματος έχει πραγματοποιηθεί σε μια προηγούμενη μέρα. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, ημερομηνία έκδοσης θεωρείται η ημερομηνία κατά την οποία η εγγυητική επιστολή έφυγε από τον έλεγχο της εγγυήτριας, σύμφωνα με τους κανόνες URDG758 του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου^{65, 66}.

Όσον αφορά την περίπτωση εγγυητικής επιστολής προκαταβολής, εΐθισται να τίθεται όρος όπως: «η παρούσα ισχύει από την ημερομηνία κατά την οποία ο (όνομα οφειλέτη) θα λάβει την προκαταβολή»⁶⁷. Αυτός ο όρος δεν επηρεάζει την ημερομηνία έκδοσης, αλλά την επέλευση

64. Κατσόγιαννης σελ.16

65. Affaki G. and Sir Roy Goode, σελ.70

66. Βλ. Επίσης Καθάριος, σελ. 18-19

67. The present letter of guarantee is valid from the date of the presentation to the guarantor of a bank certificate stating that the advance payment has been credited to the applicant's account ή, "after the receipt at our counters of a bank certificate...."

της συνθήκης μετά την οποία μπορεί να κατατεθεί αίτημα κατάπτωσης⁶⁸.

2. Τον εκδότη. Η ταυτότητα του εκδότη πιστοποιείται με την έκδοση κλειδαριθμημένων μηνυμάτων SWIFT. Επίσης γίνονται δεκτές και επιστολές από το ξένο πιστωτικό ίδρυμα, μετά από έλεγχο των υπογραφών που πρέπει να τη δεσμεύουν και ο έλεγχος αυτός γίνεται πάλι μέσω κλειδαριθμημένων μηνυμάτων SWIFT.

3. Την υπηρεσία προς την οποία απευθύνεται. Πρέπει να δίνονται πλήρη τα στοιχεία του εγγυολήπτη⁶⁹, για λόγους επικοινωνίας, ταυτοποίησης και αποφυγής παράδοσης σε λάθος επιχείρηση, όπως π.χ. στις περιπτώσεις ομίλων εταιρειών. Καλή τραπεζική πρακτική αποτελεί το να δίνονται οδηγίες με τις οποίες να εξουσιοδοτούνται ένα ή δύο πρόσωπα για την παραλαβή της εγγυητικής επιστολής από τα γραφεία της κοινοποιούσας.

4. Τον αριθμό της εγγύησης⁷⁰. Σκοπός είναι να μπορέσει ο λήπτης να συνδυάσει την κατάθεση αιτήματος κατάπτωσης με την ορθή εγγυητική επιστολή. Σύμφωνα με τους κανόνες 758 Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου άρθρο 14(f), ο έλεγχος από την εγγυήτρια θα αρχίσει μόνον όταν ταυτοποιηθεί το παραληφθέν αίτημα κατάπτωσης με την εγγυητική επιστολή, διαδικασία η οποία δυσχεραίνεται και προκαλεί αμφιβολίες όταν λείπει ένας αριθμός αναφοράς – συσχέτισης.

Ο σκοπός της απόδοσης αύξοντα αριθμού στην εγγυητική επιστολή γίνεται επίσης για λόγους ταυτοποίησης και αρχειοθέτησης ως ANE 975/2/12.7.1956, ΦΕΚ 167 Α' 28.7.1956.

5. Το ποσό που καλύπτει η εγγύηση και το νόμισμα.

6. Την πλήρη επωνυμία και τη διεύθυνση του προμηθευτή υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση, για λόγους ταυτοποίησης.

7. Τον αριθμό της σχετικής διακήρυξης, σύμβασης και τα υλικά. Σε αντίθετη περίπτωση, είναι πιθανό να κατατεθεί ακόμη και αίτημα κατάπτωσης που να αφορά άλλη σχέση αξίας, εφόσον είθισται στο εξωτερικό εμπόριο να υπάρχουν πολλές συμφωνίες, συμβόλαια και φορτώσεις μεταξύ των ίδιων συναλλασσομένων.

68. Affaki G. and Sir Roy Goode, σελ.73

69.ETI 2002 Α' σελ.60

70. ETI 2002 Β' σελ. 261

8. Ότι η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα (irrevocably) και ανεπιφύλακτα⁷¹, ότι δε μεταβιβάζεται, ο δε εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και της διζήσεως. Στις εγγυητικές επιστολές εξωτερικού, αναγράφεται ως: "Unreservedly", ενώ, για εγγυητικές επιστολές που εκδίδονται στην Ελλάδα, μπορεί να περιληφθούν τα σχετικά άρθρα του Αστικού Κώδικα ως εξής: "We inform you that, waiving expressly and unreservedly the exception of claiming the benefit of option, the right to raise against your Corporation pleas in defense are not personal to the principal obligor or any other pleas stipulated by the Greek Civil Code in connection with the guarantee and any right accruing to us under Article 856, 862 to 864 and 866 to 869 of this Greek Civil Code". Μια απλούστερη διατύπωση, είναι η εξής: "We expressly and irrevocable undertake to pay to you, unconditionally and without any reserve...". Σε αυτή την περίπτωση αναγράφεται ότι η εγγυητική επιστολή υπάγεται στην ελληνική νομοθεσία.

9. Ότι το ποσό της εγγύησης τίθεται στη διάθεση της υπηρεσίας που έχει συνάψει τη σύμβαση και ότι θα καταβληθεί ολικά ή μερικά χωρίς καμία από μέρους του εκδότη αντίρρηση ή ένσταση και χωρίς να ερευνηθεί το βάσιμο ή μη της απαίτησης, μέσα σε τρεις ημέρες από απλής έγγραφης γνωστοποίησης⁷².

10. Την ημερομηνία λήξης της ισχύος της εγγύησης. Η ημερομηνία έχει σημασία επειδή θέτει ένα χρονικό όριο μέσα στο οποίο μπορεί να καταθέσει το αίτημά του ο εγγυολήπτης. Δε συνηθίζεται να εκδίδονται εγγυητικές επιστολές εξωτερικού εμπορίου για αόριστο χρόνο.

11. Επίσης, σε περίπτωση εγγυητικών επιστολών προκαταβολών, αναφέρεται ότι, σε περίπτωση που η παράδοση γίνει τμηματικά, η εγγύηση αποδεσμεύεται τμηματικά κατά το ποσό που αναλογεί στην αξία του μέρους της ποσότητας που παραλήφθηκε οριστικά.

71. "We guarantee to you unconditionally and irrevocably, being liable as principal obligors..." ή "We irrevocably and unconditionally guarantee to you, waiving the defences and objections of distraint and division..."

72. Το κείμενο μπορεί να διατυπωθεί ως εξής: "We irrevocably undertake to pay to you the amount...without any prior authorization or consent of the Seller or third parties and irrespective of the validity of the contract and waiving any objections arising therefrom."

Επιπρόσθετα, το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (URDG 758) αναφέρει τα εξής:

12. Εάν τα παρουσιαζόμενα έγγραφα θα πρέπει να είναι σε ηλεκτρονική ή/και φυσική μορφή.

13. Τη γλώσσα κάθε εγγράφου.

14. Τον υπόχρεο για την καταβολή προμηθειών κι εξόδων.

15. Τη χώρα και την πόλη, τα δικαστήρια της οποίας είναι αρμόδια για την επίλυση τυχόν διαφορών και το εθνικό δίκαιο στο οποίο υπάγονται. Οι εγγυητικές επιστολές σε πρώτη ζήτηση υπάγονται στους υποχρεωτικούς κανόνες που επιβάλλει το δίκαιο της χώρας ενώπιων των οποίων εκδικάζεται μια υπόθεση. Έτσι, οι όροι που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των μερών υποχωρούν μπροστά στους εκάστοτε ισχύοντες νόμους⁷³.

Η παράλειψη κάποιων από αυτά τα στοιχεία όπως το ποσό και το νόμισμα, οι ταυτότητες των εμπλεκόμενων μερών και οι αριθμοί αναφοράς καθιστούν την εγγυητική επιστολή αναποτελεσματική και μη λειτουργική.

Επίσης μπορεί να υπάρχει όρος για αύξηση ή μείωση του ποσού. Η μείωση μπορεί να αφορά τμηματικές φορτώσεις και αντίστοιχες πληρωμές. Είναι επιθυμητό να αναφέρεται σχετικός όρος που να αναφέρει ότι η μείωση θα γίνεται με παρουσίαση στην εγγυήτρια συγκεκριμένων αποδεικτικών εγγράφων, κυριότερο των οποίων είναι η εκάστοτε εξοφλητική απόδειξη του λήπτη⁷⁴.

Το ποσό επίσης μπορεί να αυξηθεί σε περιπτώσεις όπου αυξάνεται η παραγγελία και, γενικά, υπάρχουν αυξήσεις στη σχέση αξίας⁷⁵.

Όταν η εγγυητική επιστολή εκδίδεται μέσω SWIFT το κείμενο της εκδότριας απευθύνεται στο πιστωτικό ίδρυμα που έχει υποδείξει ο εγγυολήπτης συνήθως, ή στην ανταποκρίτρια της

73. Kelly-Louw M., σελ.127

74. The Guarantee Amount will be reduced by [insert percentage of Guarantee Amount or exact amount and currency] upon [choose one or more of the options below:- Presentation to the Guarantor of the following document(s): [insert list of documents (In the case of a payment guarantee): the remittance of [insert exact amount and currency] to the beneficiary's account [indicate account number] held with the guarantor, provided the record of such remittance enables the guarantor to identify the guarantee to which it relates (for example, by referring to the guarantee's reference number).] Affaki G. and Sir Roy Goode, σελ 473

75. Affaki G. and Sir Roy Goode, σελ. 473

εκδότριας. Για λόγους διαχείρισής της πρέπει να αναγράφεται υποχρεωτικά εάν το μήνυμα αφορά αίτημα για έκδοση αντεγγύησης (Request), ή είναι καθ'εαυτό έκδοση εγγυητικής επιστολής (Issue).

5.2 Τροποποίηση όρων – παράταση εγγυητικής επιστολής⁷⁶

Απαραίτητη προϋπόθεση για οποιαδήποτε τροποποίηση είναι η έγγραφη εντολή του εντολέα, πριν από τη λήξη της εγγυητικής. Η τροποποίηση θεωρείται αποδεκτή από το λήπτη, εφόσον αυτός δεν ειδοποιήσει για το αντίθετο την εγγυήτρια, οποιαδήποτε χρονική στιγμή μετά την παραλαβή της τροποποίησης⁷⁷. Στην περίπτωση παράτασης το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να συνεκτιμήσει εάν οι προσφερθείσες εξασφαλίσεις ισχύουν μέχρι τη νέα λήξη. Στις περιπτώσεις αντεγγύησεων, η πρωτεγγυήτρια θα πρέπει να δέχεται παράταση ισχύος μίας εγγυητικής επιστολής υπό την προϋπόθεση της αντίστοιχης παράτασης ισχύος της αντεγγύησης.

5.3 Ακύρωση⁷⁸

Η εγγυητική επιστολή ακυρώνεται με τη λήξη της, η οποία προβλέπεται επί του κειμένου. Πολλές φορές στα κείμενα τίθεται όρος ότι η εγγυητική μπορεί να ακυρωθεί και με επιστολή του δικαιούχου η οποία θα απαλλάσσει από τις υποχρεώσεις την εγγυήτρια. Επίσης, ακυρώνεται με την επιστροφή του σώματός της στην εγγυήτρια, αυτό όμως δεν έχει πρακτική εφαρμογή στις εγγυητικές επιστολές εξωτερικού (οι οποίες εκδίδονται ηλεκτρονικά). Επίσης, ακυρώνεται με την παραλαβή από την εκδότρια επιστολής του λήπτη που να γράφει ότι ο οφειλέτης απαλλάσσεται από την υποχρέωσή του ή ότι την έχει εκπληρώσει. Τέλος, ακυρώνεται όταν έχει γίνει πληρωμή του αναγραφόμενου μέγιστου ποσού της εγγυητικής επιστολής⁷⁹.

Πρόβλημα αποτελεί για τη τραπεζική πρακτική η εφαρμογή στην εγγυητική επιστολή ορισμένου χρόνου, της διάταξης του ΑΚ 866 που αναφέρεται στην εγγύηση ορισμένου

76. ETI 2002 Α' σελ. 124

77. URDG 758 άρθρο 11

78. ETI 2002 Β' σελ. 264

79. Mugasha σελ. 27

χρόνου⁸⁰. Στη πράξη κάτι τέτοιο αποδεικνύεται ιδιαίτερα επαχθές για την εγγυήτρια η οποία υποχρεούται να παραμείνει δεσμευμένη για ακόμη ένα μήνα μετά τη λήξη της ισχύουσας επιστολής έστω και εάν ο λήπτης δεν θα μπορεί να ζητήσει την κατάπτωσή της κατά τη διάρκεια αυτού του μήνα. Το αυτό ισχύει και για τον εντολέα, ο οποίος έχει δεσμεύσει περιουσιακά του στοιχεία ή πιστοδοτικό όριο ως κάλυμμα⁸¹.

5.4 Κατάπτωση⁸²

Το γραπτό αίτημα της απαίτησης πρέπει να απευθύνεται στο πιστωτικό ίδρυμα που εξέδωσε την εγγυητική επιστολή και μάλιστα στο συγκεκριμένο κατάστημα έκδοσης και, φυσικά να είναι εμπρόθεσμο⁸³. Στο αίτημα κατάπτωσης πρέπει να αναφέρεται σαφώς και πλήρως κατά ποιο τρόπο ο οφειλέτης αθέτησε την υποχρέωσή του⁸⁴, εφόσον το πιστωτικό ίδρυμα εγγυάται μόνο για τη βασική σχέση⁸⁵. Αυτή η δήλωση αντιπροσωπεύει τον ακρογωνιαίο λίθο την ισορροπίας μεταξύ των συμφερόντων του οφειλέτη και του δανειστή⁸⁶. Είναι ζωτικής σημασίας το αίτημα κατάπτωσης και τα συνοδευτικά έγγραφα να είναι αυστηρώς σύμφωνα με την εγγυητική επιστολή, χωρίς κανένα περιθώριο, μια πρακτική που προστατεύει όλα τα εμπλεκόμενα μέρη⁸⁷.

Σε περίπτωση διαφορών, η εγγυήτρια έχει δικαίωμα να προβάλλει αντιρρήσεις, οι οποίες προκύπτουν από το ίδιο το κείμενο της εγγυητικής επιστολής. Το αίτημα για προστασία των συναλλαγών από καταχρηστικές πρακτικές, πέρα από την προστασία του αντισυμβαλλομένου, έχει την έννοια της διαφύλαξης του κύρους και της αξιοπιστίας ενός τόσο σπουδαίου μέσου

80. Εκείνος που εγγυήθηκε για ορισμένο χρόνο ελευθερώνεται από την εγγύηση, αν ο δανειστής δεν επιδιώξει δικαστικώς την απαίτησή του μέσα σε ένα μήνα από την πάροδο αυτού του χρόνου και δεν συνεχίσει τη σχετική διαδικασία χωρίς υπαίτια καθυστέρηση.

81. Γκούσκου σελ. 90

82. ETI 2002, σελ 131-136

83. Mugasha σελ.23

84. Chami G. σελ. 5

85. Βελέντζας Γ., 2000 σελ. 44

86. Affaki G. and Sir Roy Goode, σελ. 126

87. Chung-Hsin Hsu σελ. 4

εξασφάλισης, ιδίως στις διεθνείς συναλλαγές⁸⁸.

Στην πράξη έχει καθιερωθεί μία χρονική περίοδος έως πέντε εργάσιμων ημερών για τις εγγυητικές επιστολές εξωτερικού μέσα στην οποία η εγγυήτρια θα πρέπει να έχει εξαντλήσει αυτή τη διαδικασία ελέγχου. Αφού προβεί σε αυτό τον τυπικό έλεγχο και όλα έχουν καλώς, είναι αναγκασμένη να πληρώσει. Το ποσό εμβάζεται στο λογαριασμό που υποδεικνύει ο δικαιούχος, τηρούμενων των διατυπώσεων, σύμφωνα με την απόφαση 410/16.1.1989 ΦΕΚ Α'36/7.2.1989 της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων περί εισαγωγής αγαθών.

Η διαδικασία κατάπτωσης ακυρώνεται μόνο κατόπιν έγγραφης δήλωσης του δικαιούχου.

5.5 Παραγραφές⁸⁹

Η εγγυήτρια μετά την καταβολή του ποσού της εγγύησης μετατρέπεται σε δικαιούχο του ποσού αυτού. Ωστόσο η απαίτηση θα πρέπει να ασκηθεί εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος, πέραν του οποίου είναι δυνατόν να παραγραφεί.

Παραγραφή σημαίνει εξασθένιση της αξίωσης, λόγω αδράνειας του δικαιούχου να την ασκήσει μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα κι έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία δικαστικής επιδίκασης της απαίτησης. Αντικείμενο της παραγραφής είναι, βέβαια, μόνο η αξίωση και όχι το δικαίωμα. Άρα, αν ο οφειλέτης πληρώσει την εγγυήτρια, ακόμα και μετά την παραγραφή, η πράξη αυτή είναι έγκυρη⁹⁰.

Στην περίπτωση που η εγγυήτρια πλήρωσε από δικά της διαθέσιμα και βασίζει την απαίτησή της μόνο στη σύμβαση της εγγυητικής επιστολής, η προθεσμία παραγραφής είναι πενταετής, αρχίζει μόλις λήξει το έτος μέσα στο οποίο γεννήθηκε η απαίτηση και είναι δυνατή η

88. Ελευθεριάδης σελ. 39 - 41

89. ΕΤΙ Α' 2002 σελ. 141

90. Σφακιανός σελ.60

δικαστική επιδίωξή της (ΑΚ 250 περ.1, ΑΚ 253)⁹¹.

Στην περίπτωση που η εγγυήτρια πλήρωσε από το κάλυμμα που είχε αντληθεί από σύμβαση ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού, η απαίτηση παραγράφεται σε είκοσι χρόνια (ΑΚ 249)⁹².

Η παραγραφή αρχίζει από την ημερομηνία που τοπιστωτικό ίδρυμα κοινοποίησε στους ενεχομένους το κλείσιμο του λογαριασμού της πίστωσης με χρέωση του οποίου πληρώθηκε η εγγυητική επιστολή (ΑΚ 252)⁹³. Για το λόγο αυτό συνήθως συνδέεται η έκδοση εγγυητικής επιστολής με τη σύμβαση του αλληλόχρεου λογαριασμού του πελάτη⁹⁴.

Επίσης, σύμφωνα πάλι με τα άρθρα 250 και 253 του ΑΚ, οι απαιτήσεις από προμήθειες και τραπεζικά έξοδα, παραγράφονται επίσης σε πέντε χρόνια. Σύμφωνα με το άρθρο ΑΚ 293, οι προμήθειες που συνομολογούνται και καταβάλλονται επιπλέον του τόκου (από δικαιπραξία), λογίζονται ως τόκος. Άρα, οι απαιτήσεις του πιστωτικού ιδρύματος από προμήθειες παραγράφονται σε πέντε χρόνια σύμφωνα με την περ.15 άρθρου ΑΚ 250⁹⁵.

Ζητείται από τα μέλη των ΟΕ να υπογράψουν ως εγγυητές στη σύμβαση εγγυητικής επιστολής, επειδή οι υποχρεώσεις τους ως μελών των εταιριών παραγράφονται μετά την παρέλευση

91. ΑΚ 250: Σε πέντε χρόνια παραγράφονται οι αξιώσεις:

1. των εμπόρων, των βιομηχάνων και των χειροτεχνών, για εμπορεύματα που χορήγησαν, για την εκτέλεση εργασιών και για την επιμέλεια υποθέσεων άλλων, καθώς και για τις δαπάνες που έκαναν.

ΑΚ 253: Η παραγραφή των αξιώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 250 αρχίζει μόλις λήξει το έτος μέσα στο οποίο συμπίπτει η έναρξη της παραγραφής που ορίζεται στα δύο προηγούμενα άρθρα.

92. ΑΚ 249: Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, οι αξιώσεις παραγράφονται σε είκοσι χρόνια.

93. ΑΚ 252: Αν για την απαίτηση της παροχής απαιτείται προηγούμενη όχληση, η παραγραφή αρχίζει από τότε που η όχληση είναι δυνατή. Αν εκτός από την όχληση απαιτείται και η παρέλευση της προθεσμίας, η παραγραφή αρχίζει από τότε που ήταν δυνατή η όχληση και πέρασε η προθεσμία

94. ΕΤΙ 2002 Α' σελ. 121

95. Σε πέντε χρόνια παραγράφονται οι αξιώσεις...των τόκων, χρεολύτρων και μερισμάτων

πέντε ετών⁹⁶ από την αποχώρησή του ή από τη λύση της εταιρίας, ενώ ως εγγυητών προσωπικά μετά την παρέλευση είκοσι ετών (άρθρ. 249 ΑΚ)⁹⁷.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 864 ΑΚ, όταν η κύρια οφειλή αποσβεστεί, ο εγγυητής ελευθερώνεται.

96. Εμπορικός Νόμος Άρθρ. 64. - Πάσα αγωγή κατά συνεταίρων μη εκκαθαριστών, κατά χηρών και των κληρονόμων αυτών, ή παντός άλλου έχοντος δικαίωμα, παραγράφεται πέντε έτη μετά την προθεσμίαν ή μετά την διάλυσιν τη εταιρείας, αν το έγγραφον το προσδιορίζον την διάρκειαν αυτής ή το της διαλύσεως, ετοιχοκολλήθη και κατεχωρίσθη κατά τας διατάξεις των άρθρων 42, 43, 44, και 46, και αν, μετά την εκπλήρωσιν της διατυπώσεως ταύτης, η παραγραφή δεν διεκόπη ως προς αυτούς δια δικαστικής τινος καταδιώξεως.

97. ΕΤΙ 2002 Α' σελ. 50-51

Κεφάλαιο 6: Αντεγγύηση⁹⁸

Η ανάγκη για μια έμμεση εγγυητική επιστολή απεικονίζεται σε ένα συμβόλαιο εξαγωγής, στο οποίο ο εξαγωγέας αναλαμβάνει να παραδώσει συγκεκριμένα αγαθά σε έναν εισαγωγέα σύμφωνα με συγκεκριμένους όρους και τιμή. Ενώ μια εγγυητική επιστολή που εκδίδεται στη χώρα του εξαγωγέα εξασφαλίζει τον εισαγωγέα έναντι του κινδύνου αθέτησης, δεν επαρκεί για να παράσχει μια επαρκή προστασία έναντι πολιτικών και διασυνοριακών κινδύνων. Πράγματι, μια τέτοια εγγυητική είναι ακόμα ευάλωτη σε πιθανά εμπάργκο και συναλλαγματικούς ελέγχους που επιβάλλονται από τη χώρα του εξαγωγέα ή της εγγυήτριας. Παρομοίως, δεν φείδεται εξόδων και απροόπτων για τον εισαγωγέα, προκειμένου να ξεκινήσουν νομικές διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων αλλοδαπής δικαιοδοσίας, εκεί όπου έχουν τις έδρες τους η εγγυήτρια και ο εξαγωγέας, ώστε να επιτευχθεί η πληρωμή της εγγυητικής επιστολής ή εκτέλεση του συμβολαίου. Αυτό οδηγεί συχνά τον εισαγωγέα να ζητήσει από τον εξαγωγέα την έκδοση μιας εγγυητικής από ένα πιστωτικό ίδρυμα στη δική του χώρα. Τότε εκδίδεται μια αντεγγύηση προς αυτή την εγγυήτρια από μια άλλη εγγυήτρια - η οποία ονομάζεται αντεγγυήτρια - με την οποία έχει μια σχέση ανταποκριτή. Η ως άνω περίπτωση εφαρμόζεται σε έκδοση εγγυητικών επιστολών καλής λειτουργίας ή προκαταβολής. Αντίθετα, σε περιπτώσεις εγγυητικής επιστολής καλής πληρωμής, το πιστωτικό ίδρυμα στη χώρα του εισαγωγέα, αιτείται την έκδοση αντεγγύησης από το πιστωτικό ίδρυμα στη χώρα του εξαγωγέα.

Στην περίπτωση εξέτασης αποδοχής αντεγγύησης για έκδοση εγγυητικής επιστολής, αναγνωρίζεται η πιστωτική προστασία που παρέχουν πιστωτικά ιδρύματα με χαμηλότερο κίνδυνο από τον αντισυμβαλλόμενο, όπως και όσα έχουν βαθμολογία A- ή ανώτερη, σύμφωνα με τα κριτήρια που έχει θέσει η Επιτροπή της Βασιλείας II⁹⁹.

Αυτή η αντεγγυήτρια, ενεργώντας υπό τις οδηγίες του εξαγωγέα, ζητά από το πιστωτικό ίδρυμα της χώρας του εισαγωγέα να εκδόσει την εγγυητική επιστολή και αναλαμβάνει να πληρώσει το ποσό της αντεγγύησης αν η εγγυήτρια παρουσιάσει ένα αίτημα κατάρπτωσης σύμφωνο ως προς τους όρους της αντεγγύησης. Η εγγυήτρια, πρέπει να ακολουθεί σαφώς τις

98. Affaki G. and Sir Roy Goode, παράγραφος 1.15

99. Basel II, International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework - Comprehensive Version, παράγραφος 195

οδηγίες, αφού τις επιβεβαιώσει, και για την έκδοση της εγγυητικής επιστολής και για την ισχύ της αντεγγύησης. Επιπρόσθετα, κάθε τροποποίηση πρέπει να εγκρίνεται και από τα τέσσερα μέρη.

Μια αντεγγύηση είναι ανεξάρτητη από την εγγύηση, τη σχέση αξίας και την αίτηση. Η λήξη της εγγυητικής δεν οδηγεί αυτόματα σε λήξη της αντεγγύησης. Ο ορισμός ταυτόχρονων λήξεων στην εγγυητική και στην αντεγγύηση πρέπει να αποφεύγεται, ώστε να δίνεται στην εγγυήτρια η οποία έλαβε αίτημα κατάπτωσης την τελευταία ημέρα ισχύος της εγγυητικής επιστολής, ο χρόνος να εξετάσει το αίτημα κατάπτωσης και να προετοιμάσει και να παρουσιάσει το δικό της αίτημα κατάπτωσης ως προς την αντεγγύηση.

Η εγγυήτρια δεν είναι υποχρεωμένη να πληρώσει την κατάπτωση της εγγυητικής πριν να παρουσιάσει το δικό της αίτημα κατάπτωσης για την αντεγγύηση, εκτός εάν ή αντεγγύηση το απαιτεί.

Η αντεγγυήτρια καλύπτει την εγγυήτρια για τα έξοδά της που θα προκύψουν από την εγγύηση.

Κεφάλαιο 7: Τα ηλεκτρονικά μηνύματα στις εγγυητικές επιστολές

7.1 Κοινοποιήσεις

Η κλασική έκδοση και λοιπή αλληλογραφία που αφορά εγγυητικές επιστολές, γίνεται σε επιστολόχαρτο της εκδότριας, με υπογραφές των υπαλλήλων οι οποίοι δεσμεύουν το πιστωτικό ίδρυμα έναντι τρίτων. Στη συνέχεια, η εγγυητική επιστολή παραδίδεται στον εγγυολήπτη, και ειδικότερα, όταν αφορά συναλλαγές εξωτερικού εμπορίου, είθισται να αποστέλλεται με ταχυμεταφορέα στην έδρα του στο εξωτερικό. Επίσης μπο ρί να ταχυδρομηθεί στο συνεργαζόμενο πιστωτικό ίδρυμα του εγγυολήπτη, ώστε αυτό να επιβεβαιώσει την αυθεντικότητα της επιστολής και να την κοινοποιήσει στο δικαιούχο.

Με την εξέλιξη, όμως, της τεχνολογίας και την ολοένα και αυξανόμενη ανάγκη για ταχύτητα και ασφάλεια στις διεθνείς συναλλαγές, η μετάδοση μηνυμάτων έκδοσης και, γενικά, χειρισμού εγγυητικών επιστολών μέσω του συστήματος SWIFT έχει γίνει σχεδόν αποκλειστική. Σε αυτή την περίπτωση, το μήνυμα SWIFT είναι το μέσο έκδοσης της εγγυητικής επιστολής κι όχι μία ενυπόγραφη επιστολή της εκδότριας. Επιπλέον χρήση των μηνυμάτων SWIFT είναι και η επιβεβαίωση τυχόν εγγράφων που αφορούν έκδοση, τροποποίηση κλπ εγγυητικών επιστολών, ώστε, με τα ασφαλή ηλεκτρονικά κανάλια επικοινωνίας, να επιβεβαιώνεται η έκδοσή τους ως προς τη γνησιότητα των υπογραφών, το ποσό, τη λήξη, το σκοπό και γενικότερα όποια πληροφορία επιθυμεί να επιβεβαιώσει ο εγγυολήπτης.

Σε αυτές τις περιπτώσεις της μετάδοσης μηνυμάτων SWIFT, ο αποστολέας και ο λήπτης των μηνυμάτων είναι πιστωτικά ιδρύματα. Τα μηνύματα αποστέλλονται από το πιστωτικό ίδρυμα στη χώρα του εντολέα και τα λαμβάνει το συνεργαζόμενο πιστωτικό ίδρυμα στη χώρα του εγγυολήπτη. Η λήπτρια τότε, μπορεί να κοινοποιήσει στον εγγυολήπτη την εγγυητική επιστολή που έλαβε. Όταν κοινοποιεί μία εγγυητική επιστολή, είτε απευθείας είτε με τη χρήση υπηρεσιών ενός τρίτου προσώπου (δεύτερο κοινοποιόν μέρος), η λήπτρια δηλώνει στον εγγυολήπτη και, όπου υπάρχει, στο δεύτερο κοινοποιόν μέρος, ότι είναι ικανοποιημένη σε ό,τι αφορά τη φαινόμενη αυθεντικότητα της εγγυητικής επιστολής και ότι η κοινοποίηση απεικονίζει με ακρίβεια τους όρους και τις προϋποθέσεις της εγγυητικής επιστολής που ελήφθη.

Το κοινοποιόν μέρος (πιστωτικό ίδρυμα) ή το δεύτερο κοινοποιόν μέρος κοινοποιεί την εγγυητική επιστολή ή τροποποίηση χωρίς καμία επιπλέον δήλωση ή άλλη ανάληψη υποχρέωσης υπέρ του δικαιούχου.

Όταν κάποιο μέρος που έχει αναλάβει την κοινοποίηση δεν είναι ικανοποιημένο από τη φαινόμενη αυθεντικότητα της εγγυητικής επιστολής, ή της κοινοποίησης, θα πρέπει χωρίς καθυστέρηση να ενημερώσει σχετικά το μέρος το οποίο φαίνεται να έχει δώσει τις σχετικές οδηγίες. Εάν ωστόσο το κοινοποιόν μέρος ή το δεύτερο κοινοποιόν μέρος επιλέξει να κοινοποιήσει την εγγυητική επιστολή, θα πρέπει να ενημερώσει τον εγγυολήπτη ή το δεύτερο κοινοποιόν μέρος για το ότι δεν είναι ικανοποιημένο από τη φαινόμενη αυθεντικότητα της εγγυητικής επιστολής ή της κοινοποίησης¹⁰⁰. Σε αυτή την περίπτωση, γίνεται επικοινωνία με την αποστέλλουσα και καταβάλλεται προσπάθεια για επαλήθευση των δεδομένων που περιέχει το μήνυμα. Είθισται επίσης να ενημερώνεται σχετικά με τη λήψη μηνύματος και τις απαιτούμενες ενέργειες, ακόμα και πριν την επαλήθευση, ο πελάτης που αναμένει την εγγυητική επιστολή, στο πλαίσιο της λογικής φροντίδας της υπόθεσής του.

Σε κάθε περίπτωση, ενδείκνυται το μήνυμα SWIFT που περιέχει αρχικά την έκδοση της εγγυητικής επιστολής ή την αντεγγύηση να είναι κλειδαριθμημένο, ώστε να αυξάνεται ο βαθμός ασφαλείας του.

100. ICC URDG 768, άρθρο 10

7.2 Νομική ισχύς των ηλεκτρονικών μηνυμάτων

Όσον αφορά την αποδοχή της χρήσης ηλεκτρονικών εγγράφων (μηνυμάτων SWIFT) ως νόμιμα και αποδεκτά για χρήση στις συναλλαγές, η ελληνική νομοθεσία προβλέπει τα εξής:

Το άρθρο 444 αριθμ.3 ΚΠολΔ προβλέπει: «Ιδιωτικά έγγραφα θεωρούνται και φωτογραφικές ή κινηματογραφικές αναπαραστάσεις, φωνοληψίες και κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση».

Στο άρθρο 40 του Ν. 3994/2011 διασαφηνίζεται πλέον με ρητή νομική διάταξη ότι και τα μέσα ηλεκτρονικής επικοινωνίας εμπεριέχονται στην έννοια των μηχανικών απεικονίσεων. Πριν τη μεταρρύθμιση, τα μέσα ηλεκτρονικής επικοινωνίας υπάγονταν στο άρθρο 444 ΚΠολΔ μέσω της ερμηνευτικής προσαρμογής της διάταξης.

Οι σχετικές διατάξεις του ΚΠολΔ, όπως ισχύει σήμερα και αφορούν την ισχύ των εγγυητικών επιστολών που εκδίδονται μέσω SWIFT ή -παλαιότερα- TELEX, έχουν ως εξής:

«Ιδιωτικά έγγραφα θεωρούνται τα βιβλία που έμποροι και επαγγελματίες τηρούν κατά τον εμπορικό νόμο ή άλλες διατάξεις και φωτογραφικές ή κινηματογραφικές αναπαραστάσεις, φωνοληψίες και κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση. Μηχανική απεικόνιση, είναι και κάθε μέσο το οποίο χρησιμοποιείται από υπολογιστή ή περιφερειακή μνήμη υπολογιστή, με ηλεκτρονικό, μαγνητικό ή άλλο τρόπο, για εγγραφή, αποθήκευση, παραγωγή ή αναπαραγωγή στοιχείων, που δεν μπορούν να διαβαστούν άμεσα, όπως επίσης και κάθε μαγνητικό, ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό στο οποίο εγγράφεται οποιαδήποτε πληροφορία, εικόνα, σύμβολο ή ήχος, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό, εφόσον τα μέσα και τα υλικά αυτά προορίζονται ή είναι πρόσφορα να αποδείξουν γεγονότα που έχουν έννομη σημασία».

Έγγραφα ιδιωτικά, συνταγμένα σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, εφόσον η γνησιότητά τους αναγνωρίσθηκε ή αποδείχθηκε, αποτελούν πλήρη απόδειξη ότι η δήλωση που περιέχουν προέρχεται από τον εκδότη του εγγράφου, επιτρέπεται όμως ανταπόδειξη. Με τους ίδιους όρους αυτά αποτελούν πλήρη απόδειξη και ως προς το περιεχόμενο των δικαιοπρακτικών δηλώσεων (άρθρο 40 Ν. 3994/2011).

Το ιδιωτικό έγγραφο αποτελεί απόδειξη υπέρ του εκδότη μόνο αν το προσκόμισε ο αντίδικος ή αν πρόκειται για τα βιβλία που έμποροι¹⁰¹ και επαγγελματίες τηρούν κατά τον εμπορικό νόμο ή άλλες διατάξεις.

Τα βιβλία αυτά, εφόσον είναι συνταγμένα σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, αποτελούν μεταξύ εμπόρων ή άλλων προσώπων υποχρεωμένων να τηρούν όμοια βιβλία πλήρη απόδειξη για όσα αναφέρονται σε αυτά, αλλά επιτρέπεται η ανταπόδειξη. Κατά προσώπων όμως που

δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν αυτά τα βιβλία αποτελούν πλήρη απόδειξη για το μέγεθος της απαίτησης, όταν η ύπαρξή της είναι αποδεδειγμένη με άλλο τρόπο, και μόνο για ένα έτος αφότου γίνει η εγγραφή, εκτός αν ο υπόχρεος αναγνώρισε με την υπογραφή του το περιεχόμενο. Το αυτό ισχύει και για τις ηλεκτρονικές απεικονίσεις εγγράφων (άρθρο 41 Ν. 3994/2011).

Για να έχει αποδεικτική δύναμη ιδιωτικό έγγραφο πρέπει να έχει την ιδιόχειρη υπογραφή του εκδότη (άρθρο 443 ΚΠολΔ).

Σχετικά με το ως άνω άρθρο του ΚΠολΔ, με το Προεδρικό Διάταγμα 150/2001 ΦΕΚ Α' 125/25.06.2001, η ελληνική νομοθεσία προσαρμόζεται στην Οδηγία 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές.

Οι έννομες συνέπειες των προηγμένων ηλεκτρονικών υπογραφών, όπως αυτές περιγράφονται πιο κάτω, είναι ότι επέχουν θέση ιδιόχειρης υπογραφής.

Ως ηλεκτρονική υπογραφή νοούνται δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας.

Ως προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή ψηφιακή υπογραφή νοείται η ηλεκτρονική υπογραφή που πληροί τους εξής όρους:

α) συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα

β) είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος

γ) δημιουργείται με μέσα τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο και

δ) συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται κατά τρόπο ώστε να μπορεί να εντοπισθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη αλλοίωση των εν λόγω δεδομένων.

101. Βασιλικό Διάταγμα της 2/14.5.1835 «Περί αρμοδιότητος των εμποροδικείων», Άρθρον 2. Ο νόμος θεωρεί πράξεις εμπορικάς:... όλας τας κολλυβιστικάς, τραπεζιτικάς και μεσιτικάς εργασίας, όλας τας εργασίας των δημοσίων Τραπεζών, όλας τας μεταξύ εμπόρων και τραπεζιτών υποχρεώσεις, τας συναλλαγματικάς και τας από τόπου εις τόπον αποστολάς χρημάτων, οποιοιδήποτε και αν είναι οι συναλλαττόμενοι.

Δεδομένα δημιουργίας υπογραφής νοούνται μονοσήμαντα δεδομένα, όπως κώδικες ή ιδιωτικά κλειδιά κρυπτογραφίας (ασφαλούς αναπαράστασης), που χρησιμοποιούνται από τον υπογράφο για τη δημιουργία της ηλεκτρονικής υπογραφής.

Ως διάταξη δημιουργίας υπογραφής θεωρείται υλικό ή λογισμικό που χρησιμοποιείται για την εφαρμογή των δεδομένων δημιουργίας της υπογραφής.

Ως ασφαλής διάταξη δημιουργίας υπογραφής νοείται η διάταξη που πληροί τους εξής όρους: Τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής που χρησιμοποιούνται προς παραγωγή υπογραφών απαντούν μόνο μια φορά και το απόρρητο είναι διασφαλισμένο. Τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής δεν μπορούν, με εύλογη βεβαιότητα, να αντληθούν από αλλού και η υπογραφή προστατεύεται από πλαστογραφία με τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας. Τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής που χρησιμοποιούνται προς παραγωγή υπογραφών μπορούν να προστατεύονται αποτελεσματικά από το νόμιμο υπογράφο κατά της χρησιμοποίησης από τρίτους¹⁰².

Γι' αυτούς λόγους οι πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να χρησιμοποιούν αξιόπιστα συστήματα και προϊόντα τα οποία να προστατεύονται έναντι τροποποίησης και να διασφαλίζουν την τεχνική και κρυπτογραφική ασφάλεια των διεργασιών πιστοποίησης. Επίσης, πρέπει να μην αποθηκεύουν ή αντιγράφουν δεδομένα δημιουργίας υπογραφής του ατόμου το οποίο έλαβε υπηρεσίες διαχείρισης κλειδιών. Δηλαδή, το αδύνατο σημείο αυτής της μεθόδου δεν είναι η μετάδοση των οικονομικών πληροφοριών, αλλά η αποθήκευσή τους στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές του εμπόρου ή του ενδιάμεσου οργανισμού, όπου υπάρχει η δυνατότητα να παραμένουν μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Ο κίνδυνος υποκλοπής των στοιχείων από κάποιον που μπορεί να έχει πρόσβαση αποφεύγεται με την τήρηση αυστηρών μέτρων ασφαλείας¹⁰³.

Το σύστημα SWIFT πληροί τους πιο πάνω όρους ως προς τη διατήρηση, προστασία και ανάκτηση δεδομένων και κάθε είδους έλεγχο, ώστε να χρησιμοποιείται αξιόπιστα για τη μεταφορά μηνυμάτων που αφορούν έκδοση και λοιπούς χειρισμούς των εγγυητικών επιστολών. Άλλωστε, περισσότεροι από 9700 τραπεζικοί και λοιποί οργανισμοί σε 209 χώρες

102. Σινανιώτη - Μαρούδη σελ. 150

103. Γρυπιώτου Σ.

ανταλλάσσουν καθημερινά εκατομμύρια τυποποιημένα οικονομικά μηνύματα¹⁰⁴.

Εγγραφα ιδιωτικά, συνταγμένα σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, εφόσον η γνησιότητά τους αναγνωρίστηκε ή αποδείχτηκε, αποτελούν πλήρη απόδειξη ότι η δήλωση που περιέχουν προέρχεται από τον εκδότη του εγγράφου, επιτρέπεται όμως ανταπόδειξη (άρθρο 445 ΚΠολΔ). Άρα, και εφόσον τα έγγραφα των εγγυητικών επιστολών και τα παραστατικά των τυχόν συναλλαγών μεταξύ των εμπόρων που σχετίζονται με τη σχέση αξίας τηρούνται στα βιβλία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των εμπόρων, έχουν τα χαρακτηριστικά ώστε να αποτελούν πλήρη απόδειξη για όσα αναφέρονται σε αυτά. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση (κακόπιστης) αμφισβήτησης μιας πληρωμής σχετιζόμενης με εγγυητική επιστολή καλής πληρωμής σε πρώτη ζήτηση, η οποία πραγματοποιήθηκε εκτός της διαδικασίας κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής, τα παραστατικά της πληρωμής μπορούν να χρησιμεύσουν ως αποδεικτικά στοιχεία ότι εκπληρώθηκε η υποχρέωση του οφειλέτη. Βέβαια, επιτρέπεται η ανταπόδειξη, όπως αναφέρθηκε και, άρα η διαφωνία των μερών εξετάζεται κατά περίπτωση.

104. www.swift.com

Κεφάλαιο 8: Η εγγυητική επιστολή δεν είναι μέσο πληρωμής ούτε χρηματοδότησης

8.1 Μέσο πληρωμής

Η εγγυητική επιστολή δεν μπορεί να αποτελέσει μέσο πληρωμής. Μερικοί συγγραφείς, ωστόσο, υποστηρίζουν ότι είναι μέσο πληρωμής για το λήπτη¹⁰⁵, ενώ τυγχάνει να ζητούν την έκδοση εγγυητικής επιστολής πληρωμής οι πελάτες του πιστωτικού ιδρύματος, με σκοπό να τη χρησιμοποιήσουν ως μέσο πληρωμής και ειδικά στην εισαγωγή εμπορευμάτων με πίστωση.

Το μέσο πληρωμής αποσκοπεί στη μεταβίβαση ορισμένου χρηματικού ποσού¹⁰⁶, ως αντιπαροχή. Το ίδιο το χρήμα¹⁰⁷ είναι το υποχρεωτικό και νόμιμο μέσο πληρωμής. Άλλα μέσα πληρωμής είναι π.χ. η επιταγή και η πληρωτέα εν όψει συναλλαγματική, εφόσον, βέβαια, οι ενδιαφερόμενοι συμφωνήσουν ως προς τη χρήση τους¹⁰⁸. Χαρακτηριστικό του μέσου πληρωμής είναι η καθαρή εντολή μεταβίβασης ποσού, με την εμφάνιση του νομίμως κυκλοφορούντος αξιογράφου. Ένα άλλο μέσο πληρωμής, το οποίο δεν είναι αξιόγραφο είναι η τραπεζική ενέγγυος πίστωση, η οποία περιέχει επίσης καθαρή εντολή πληρωμής με τη σύμφωνη παρουσίαση εγγράφων. Η εγγυητική επιστολή όμως δεν περιέχει τέτοια εντολή.

Η εγγυητική επιστολή μπορεί να εκδοθεί για διάφορους σκοπούς, όπως π.χ. η σωστή εκτέλεση έργου. Σε αυτή την περίπτωση δεν υπάρχει ως απώτερος σκοπός κάποια πληρωμή και έτσι δεν μπορεί να θεωρηθεί η εγγυητική επιστολή ως μέσο πληρωμής¹⁰⁹.

Το μέσο πληρωμής χρησιμοποιείται όταν ο οφειλέτης εκτελεί ορθά την υποχρέωσή του. Αντίθετα, οι εγγυητικές επιστολές σε πρώτη ζήτηση πληρώνονται όταν υπάρχει αθέτηση του οφειλέτη. Η πληρωμή γενικά αφορά καταβολή τιμήματος για μια παροχή η οποία εκτελέστηκε σωστά, πράγμα που δεν υφίσταται στην εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση. Δηλαδή, η εγγυητική επιστολή προϋποθέτει την επέλευση ζημίας στο λήπτη της, όπως π.χ. μη

105. Μηλιαράκης σελ. 138, Βελέντζας 1992 σελ. 209

106. Σφακιανός σελ. 185

107. Παπαδάκης σελ. 34

108. Αλεξόπουλος σελ.132

109. Affaki G. and Sir Roy Goode, παράγραφος 572

προσθήκους εκτέλεση έργου ή μη πληρωμή ή καθυστέρηση πληρωμής¹¹⁰. Άρα, δεν είναι μέσο πληρωμής, αντιπαροχής στη συναλλαγή, αλλά μέσο αποζημίωσης όταν επέλθουν οι κατάλληλες συνθήκες.

Στο κείμενό της αναγράφεται σαφώς ότι η εγγυήτρια θα πληρώσει σε περίπτωση που ο εντολέας πελάτης και υπόχρεος ως προς τη βασική σχέση αποτύχει να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του προς το δανειστή του και λήπτη της εγγυητικής¹¹¹. Σαφώς, λοιπόν, το πιστωτικό ίδρυμα έρχεται να πληρώσει αντί για τον οφειλέτη, στην αποτυχία εκείνου να πληρώσει με ίδια διαθέσιμα ή στην ολοκλήρωση της υποχρέωσής του. Συνεπώς και κάθε αίτημα κατάπτωσης που παρουσιάζεται, πρέπει να περιλαμβάνει την αναφορά ότι ο οφειλέτης απέτυχε να εκπληρώσει την υποχρέωσή του, δημιουργώντας έτσι αρνητική εικόνα ως προς τη συναλλακτική τάξη του τελευταίου. Επίσης δημιουργείται αρνητική εικόνα για την εγγυήτρια στα συνεργαζόμενά της πιστωτικά ιδρύματα, όταν υπάρχουν καταπτώσεις σε εγγυητικές επιστολές της πελατείας της¹¹².

Επίσης, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο πληρωμής αντί ενεγγύου πιστώσεως, λόγω της χαρτοσήμανσης της ενεγγύου πιστώσεως. Στην ενέγγυο πίστωση, η οποία είναι καθαρά μέσο πληρωμής με προσκόμιση πρωτότυπων φορτωτικών εγγράφων καταβάλλεται χαρτόσημο 1,2%. Ενίοτε, οι έμποροι για να αποφύγουν την καταβολή της επιβάρυνσης αυτής προσπαθούν να διεκπεραιώσουν τη συναλλαγή τους με εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση. Τα πιστωτικά ιδρύματα, για να αποφύγουν την εμπλοκή, περιλαμβάνουν στο κείμενο των εγγυητικών αυτών επιστολών ρήτρα με την οποία το αίτημα κατάπτωσης θα πρέπει να συνοδεύεται από αντίγραφα κι όχι πρωτότυπα των σχετικών εγγράφων που περιγράφουν τη συναλλαγή, π.χ. τιμολόγια και φορτωτικές.

110. Kozolchuk, σελ.7

111. Ενδεικτικά: "Payment will be effected after the receipt of your authenticated swift message indicating that the applicant has failed to fulfill his contractual obligations. to pay the beneficiary any amount up to [the guarantee amount] upon presentation of the beneficiary's complying demand indicating in what respect the applicant is in breach of its obligations under the underlying relationship." "We undertake to pay to you the amount of...in case that the applicant has failed to proceed to payment."

112. Dragos et al. σελ. 783

Επιπλέον, σύμφωνα με την ANE 1276/7/28.3.1963 ΦΕΚ 46 Α' 25.4.1963¹¹³, όπως τροποποιήθηκε από την ANE 2376/31.8./9.9.1967¹¹⁴, τα πιστωτικά ιδρύματα έπρεπε να λαμβάνουν υπεύθυνη δήλωση του αιτούντα έκδοσης εγγυητικής επιστολής ότι δεν οφείλει ποσά από κατάπτωση εγγυητικών επιστολών σε καμία τράπεζα. Καταδεικνύεται έτσι ότι η κατάπτωση δεν αποτελεί μια ομαλή κατάληξη της συναλλαγής, για τη διασφάλιση της οποίας εκδόθηκε η εγγυητική επιστολή και ότι δεν επιτρέπονται οφειλές για το λόγο αυτό. Διαφαίνεται η σοβαρότητα της επέλευσης της κατάπτωσης, σε σύγκριση της εγγυητικής επιστολής με τα λοιπά πιστοδοτικά εργαλεία όπως οι χορηγήσεις, κατά την έγκριση των οποίων δίνεται βάρος, στις υπερήμερες οφειλές. Βέβαια, οι αποφάσεις αυτές έχουν καταργηθεί με την απόφαση ΕΝΠΘ 445 της 23.5/5.5.1990, λόγω των πιστωτικών συνθηκών της εποχής εκείνης, αλλά το σκεπτικό της αρχικής απόφασης καταδεικνύει τη φύση της εγγυητικής επιστολής, όπως την προσδιορίζουν οι αρμόδιες αρχές.

Απόρροια του γεγονότος ότι η εγγυητική επιστολή (ουσιαστικά η πλέον χρησιμοποιούμενη, εγγυητική επιστολή πληρωμής αγαθών με πίστωση) δεν είναι μέσο πληρωμής, είναι το ότι προκύπτει ένα ζήτημα ως προς το χειρισμό της κατάπτωσης από το πιστωτικό ίδρυμα όταν και εφόσον αυτή προκύψει. Ο εισαγωγέας μπορεί να περιμένει να έλθει το αίτημα κατάπτωσης από τον εξαγωγέα, ώστε να πληρώσει για το εμπόρευμα που αγόρασε¹¹⁵. Υπάρχουν περιπτώσεις που αυτό συμβαίνει κατά πάγια πρακτική, συνηθέστερα σε μικρότερου μεγέθους επιχειρήσεις, οι οποίες και είναι οι κυριότεροι χρήστες του προϊόντος της εγγυητικής επιστολής.

Ο χειρισμός την πληρωμής, όμως, εκφεύγει από τον έλεγχο του εισαγωγέα όταν η εγγυήτρια παραλάβει το αίτημα κατάπτωσης και η οποία θα πρέπει να αποφασίσει επιπλέον εάν θα αντιμετωπίσει την απαίτησή της, που γεννάται έναντι του εντολέα της, ως ληξιπρόθεσμη ή όχι. Αυτό θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τα καλύμματα που έχει λάβει και από τα

113. Αι Τράπεζαι δέον να ζητώσι την κατάθεσιν παρ'αυταίς υπευθύνου δηλώσεως του ενδιαφερομένου πελάτου των ότι δεν υφίστανται αφειλαί του παρ'ουδεμία Τράπεζα εκ καταπτώσεως προηγουμένως χορηγηθεισών δια λογαριασμόν του εγγυητικών επιστολών.

114. Βελέντζας 2010 σελ. 1266

115. λόγω αποτυχίας του να πληρώσει με ίδια διαθέσιμα, η αμέλειά του ή ακόμα κακής αντίληψης ως προς τη χρήση της εγγυητικής επιστολής

προβλεπόμενα στη σύμβαση ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού⁸⁸. Στην περίπτωση που η εγγυητική επιστολή καλύπτεται από ενέχυρο κατάθεσης, αυτό αποδεσμεύεται και εμβάζεται στο δικαιούχο. Σε περίπτωση που η εγγυητική επιστολή εκδόθηκε βάσει ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού, τίθεται το ερώτημα κατά πόσον το εκταμιευόμενο ποσό (από τα τραπεζικά διαθέσιμα) θα είναι ληξιπρόθεσμο και απαιτητό. Αυτό προσδιορίστηκε από την απόφαση ΕΝΠΘ 217/2/28.1.1985 ΦΕΚ Α'19/19.2.1985, που έδινε εντολή για λογισμό τόκων υπερημερίας από την ημερομηνία κατάπτωσης, άρα, το πιστωτικό ίδρυμα θεωρεί το αίτημα κατάπτωσης ως αυτό που πράγματι είναι, αθέτηση υποχρέωσης του πελάτη του προς τρίτο και, άρα επέρχεται κλονισμός της εμπιστοσύνης προς τον εντολέα - πελάτη του. Το αυτό ισχύει, ακόμα και εάν, βάσει σύμβασης¹¹⁶ κατ'εξαιρέση, το πληρωθέν (από το πιστωτικό ίδρυμα) ποσό δεν καταχωριστεί ως ληξιπρόθεσμο και απαιτητό στον ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό. Άλλωστε, το πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να παρουσιάζει τις απαιτήσεις του από κατάπτωση εγγυητικών επιστολών στην εποπτική αρχή.

Συνεπώς ο εισαγωγέας πρέπει να μεριμνά για την πληρωμή της υποχρέωσής του από ίδια διαθέσιμα ή από εκταμίευση ποσών από πηγή άμεσης χρηματοδότησης, όπως αυτή του κεφαλαίου κίνησης. Βέβαια, όπως προκύπτει από τα ως άνω, όταν το κάλυμμα της εγγυητικής επιστολής είναι δεσμευμένη κατάθεση ως ενέχυρο και η πληρωμή γίνεται με τη χρήση του, δεν υφίσταται οφειλόμενο ποσό στο πιστωτικό ίδρυμα από κατάπτωση, άρα τα πιστωτικά ιδρύματα ενημερώνουν αναλόγως τα πληροφοριακά τους συστήματα. Το αντίθετο ισχύει όταν η πληρωμή γίνεται από τραπεζικά διαθέσιμα και η κατάσταση της εγγυητικής επιστολής απεικονίζεται «σε οριστική κατάπτωση».

116. όπως στην περίπτωση που προβλέπεται η προσκόμιση αξιογράφων προς ενεχυρίαση, π.χ. μεταχρονολογημένων επιταγών

8.2 Μέσο χρηματοδότησης

Διαπιστώνεται, λοιπόν, ότι η εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μορφή χρηματοδότησης για τον οφειλέτη, ίσως μόνο ως έμμεση χρηματοδότηση, και μόνο με την έννοια της παροχής εγγύησης του πιστωτικού ιδρύματος προς τον πελάτη του, δηλαδή μόνο ως πρόσθετη διασφάλιση των συναλλασσομένων, με την εισαγωγή της εμπιστοσύνης ενός τραπεζικού οργανισμού στη συναλλαγή^{117, 118}. Πράγματι, σύμφωνα και με την πρακτική της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών¹¹⁹, η απαίτηση της εγγυήτριας προς τον εντολέα καθίσταται ληξιπρόθεσμη και απαιτητή αμέσως, με την επέλευση της κατάπτωσης. Η έννοια, λοιπόν της έμμεσης χρηματοδότησης¹²⁰, αφορά μόνο την παροχή πίστης του πιστωτικού ιδρύματος προς τον πελάτη για διευκόλυνση της συναλλαγής του και όχι την υποκατάσταση της εκταμίευσης ποσού για πληρωμή υποχρεώσεων. Πάντως, η εργασία περιλαμβάνεται εξ ορισμού στις πιστοδοτήσεις, επειδή πιστοδότηση χαρακτηρίζεται κάθε τραπεζική εργασία που υλοποιείται με την εκδήλωση της εμπιστοσύνης προς τον πελάτη, δηλαδή την παροχή πίστης, ανεξάρτητα από το αν η δραστηριότητα αυτή συνεπάγεται εκταμίευση τραπεζικών διαθεσίμων¹²¹. Μια από τις δραστηριότητες αυτές είναι και η παροχή εγγυοδοσίας¹²², και ειδικότερα με τη μορφή της εγγυητικής επιστολής, που είναι οπωσδήποτε εκταμίευση τραπεζικών διαθεσίμων, σε ενεργοποίηση αυτής της εγγύησης. Ένας άλλος παράγοντας είναι και η εξομοίωση της εργασίας αυτής με τις πιστοδοτήσεις από άποψης επιχειρηματικού κινδύνου¹²³.

117. Χολέβας σελ. 166

118. Δούβλης σελ. 208

119. ΕΤΙ 2002 Α' σελ. 131

120. Αγγελόπουλος σελ 452-453, Λαζαρίδης σελ. 46-47

121. Αναγνωστάκης Κοκκομέλης σελ.28

122. Αναγνωστάκης Κοκκομέλης σελ.55

123. Γκούσκου σελ. 126

Κεφάλαιο 9: Λογιστική παρακολούθηση εγγυητικών επιστολών

9.1 Τραπεζική Λογιστική

Το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών περιγράφεται στα Προεδρικά Διατάγματα 1123/ΦΕΚ Α' 283/15-12-1980 και 384/ΦΕΚ Α' 210/31-12-1992.

9.1.1 Λογαριασμοί του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Τραπεζών (ΚΛΣΤ) που σχετίζονται με εργασίες Εγγυητικών Επιστολών

Με το Προεδρικό Διάταγμα 384 ΦΕΚ 210 Α/ 31-12-1992 ορίζεται το περιεχόμενο και ο χρόνος έναρξης του ΚΛΣΤ για τις Τράπεζες. Όσον αφορά τις εργασίες εγγυητικών επιστολών, αυτές απεικονίζονται στους λογαριασμούς τάξεως (ομάδα 10η).

Ο λογαριασμός 06 συλλειτουργεί με το λογαριασμό 02. Στο λογαριασμό αυτό των ενδεχόμενων υποχρέωσεων καταχωρίζεται κάθε σύμβαση ή συμφωνία του πιστωτικού ιδρύματος που δεν άπτεται των στοιχείων του ισολογισμού, αλλά ανήκει στα εκτός αυτού στοιχεία και περιλαμβάνεται μεταξύ αυτών που περιγράφονται στα παραρτήματα II και III της ΠΔ/ΤΕ αριθ. 2054/18.3.1992¹²⁴.

02 ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

02.00 Συμβάσεις και συμφωνίες μηδενικού κινδύνου

02.01

.....

02.20 Συμβάσεις και συμφωνίες μέτριου κινδύνου

.....

02.50 Συμβάσεις και συμφωνίες μέσου κινδύνου

.....

02.80 Συμβάσεις και συμφωνίες υψηλού κινδύνου

.....

124. Παράρτημα II - Μεταχείριση των εκτός ισολογισμού στοιχείων που σχετίζονται με επιτόκια και τιμές συναλλάγματος. Παράρτημα III - Κατηγορίες στοιχείων εκτός ισολογισμού που αφορούν επιτόκια και τιμές συναλλάγματος

06 ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

06.00 Ενδεχόμενες μηδενικού κινδύνου υποχρεώσεις

06.00.00

01

02

...

06.00.20 Άλλες ενδεχόμενες μηδενικού κινδύνου υποχρεώσεις

....

06.00.99

06.20 Ενδεχόμενες μέτριου κινδύνου υποχρεώσεις

06.50 Ενδεχόμενες μέσου κινδύνου υποχρεώσεις

06.50.00 Εγγυήσεις που δεν είναι υποκατάστατα πιστώσεων

06.80 Ενδεχόμενες υψηλού κινδύνου υποχρεώσεις

06.80.00 Εγγυήσεις υποκατάστατα πιστώσεων

Παρέχεται η ευχέρεια σε κάθε πιστωτικό ίδρυμα να παρακολουθήσει, σε περαιτέρω λογιστική ανάλυση των τριτοβάθμιων υποχρεωτικών λογαριασμών ή σε ιδιαίτερο εσωτερικό μηχανογραφικό κύκλωμα, τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, κατά συντελεστή σταθμίσεως, σύμφωνα με αυτά που καθορίζονται στην ΠΔ/ΤΕ 2054/18.3.1992, ΦΕΚ Α' 49/1.4.1992 Παράρτημα Ι.

04 ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

04.16 Εγγυητικές επιστολές τρίτων για εξασφάλιση απαιτήσεών μας

04.17 Εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση συμμετοχής τρίτων σε διαγωνισμό της τράπεζας

....

04.18 Εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης συμβάσεως προμηθευτών της τράπεζας

.....

04.21 Υποθήκες και προσημειώσεις για εξασφάλιση απαιτήσεών μας

04.22....

....

04.26 Αποθηκόγραφα τρίτων σε ενέχυρο

04.27 Εμπορεύματα τρίτων σε ενέχυρο

.....

04.49 Άλλες εγγυήσεις τρίτων για εξασφάλιση απαιτήσεών μας

04.50 Αντεγγυήσεις τρίτων για εξασφάλιση υποχρεώσεών μας

04.51 Εγγυήσεις τρίτων για εξασφάλιση υποχρεώσεών μας

....

04.59 Λοιποί χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών

....

04.81 Εγκεκριμένα πιστωτικά όρια

....

04.90 Διάφοροι χρεωστικοί λογαριασμοί πληροφοριών

08 ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

08.06 Δικαιούχοι χρεωγράφων σε ενέχυρο

....

08.11 Εκχωρητές αξιών από ενέχυρα

...

08.16 Παραχωρητές εγγυητικών επιστολών για εξασφάλιση απαιτήσεών μας

08.17 Παραχωρητές εγγυητικών επιστολών για εξασφάλιση συμμετοχής τρίτων σε διαγωνισμό της Τράπεζας

08.18 Παραχωρητές εγγυητικών επιστολών για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης συμβάσεων προμηθευτών της Τράπεζας

....

08.21 Παραχωρητές υποθηκών και προσημειώσεων για εξασφάλιση απαιτήσεών μας

08.26 Δικαιούχοι αποθηκογράφων σε ενέχυρο

08.27 Δικαιούχοι εμπορευμάτων σε ενέχυρο

....

08.49 Παραχωρητές άλλων εγγυήσεων για εξασφάλιση απαιτήσεων

08.50 Αντεγγυητές για εξασφάλιση υποχρεώσεών μας

08.51 Παραχωρητές εγγυήσεων για εξασφάλιση υποχρεώσεών μας

....

08.59 Λοιποί πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών

...

08.81 Πελάτες με εγκεκριμένα πιστωτικά όρια

....

08.90 Διάφοροι πιστωτικοί λογαριασμοί πληροφοριών

Για το περιεχόμενο και τη λειτουργία του λογαριασμού 04, ισχύουν και εφαρμόζονται ανάλογα οι παράγραφοι 3.2.103 (περιπτ. 1 & 3) και 3.2.105 του ΠΔ 1123/1980¹²⁵, με τισακόλουθες ειδικές ρυθμίσεις:

125. Η παράγραφος 3.2.103 αναφέρεται στο Λογαριασμό 02 «Χρεωστικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών». Η περίπτωση 1 έχει ως εξής: Στο λογαριασμό 02, ο οποίος συλλειτουργεί μόνο με το λογαριασμό 06 «πιστωτικοί λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών» παρακολουθούνται οι εγγυήσεις και εμπράγματες ασφάλειες που παραχωρούνται από τρίτους στην οικονομική μονάδα για εξασφάλιση απαιτήσεών της και καλής εκτελέσεως από τρίτους συμβάσεων που συνάπτονται με αυτούς (λογ.02.00-02.09). Στον ίδιο λογαριασμό παρακολουθούνται ακόμα και οι εγγυήσεις και εμπράγματες ασφάλειες που η οικονομική μονάδα παραχωρεί σε πιστωτές της για εξασφάλιση υποχρεώσεών της και καλής εκτελέσεως από αυτή συμβάσεων που συνάπτονται με τρίτους (λογ.02.10-02.19). Ο λογαριασμός 02 χρεώνεται με την αξία των εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών που παραχωρούνται ή λαμβάνονται, καθώς και με την αξία των γραμματίων εισπρακτέων που προεξοφλούνται ή μεταβιβάζονται σε τρίτους, με πίστωση του λογαριασμού 06 και πιστώνεται όταν οι εγγυήσεις και οι εμπράγματες ασφάλειες παύσουν να υπάρχουν ή όταν τα γραμμάτια εισπρακτέα της κατηγορίας αυτής εξοφληθούν από τους αποδέκτες τους ή επιστραφούν στην οικονομική μονάδα λόγω της μη πληρωμής τους. Στις περιπτώσεις που ανακύπτουν δυσχέρειες προσδιορισμού της αξίας των παραπάνω κατηγοριών (π.χ. εγγυήσεων), η οικονομική μονάδα έχει τη δυνατότητα να διενεργεί τις σχετικές λογιστικές εγγραφές με λογιστικό ισότιμο.

Η παράγραφος 3.2.105 αναφέρεται στο λογαριασμό 04 «Διάφοροι λογαριασμοί πληροφοριών χρεωστικοί» και διευκρινίζει ότι σε αυτόν παρακολουθούνται διάφορες πληροφορίες και στατιστικά στοιχεία.

Στο λογαριασμό 04.50 που λειτουργεί μόνο με το λογαριασμό 08.50, παρακολουθούνται οι εγγυήσεις που δόθηκαν υπέρ τρίτων, σε εγγύηση εγγυητικών επιστολών του πιστωτικού ιδρύματος για εξασφάλιση υποχρεώσεών του. Επίσης, στο λογαριασμό 04.51, που συλλειτουργεί μόνο με το λογαριασμό 08.51 παρακολουθούνται οι εγγυήσεις που δόθηκαν από τρίτους, σε πιστωτές της τράπεζας προς εξασφάλιση υποχρεώσεών της. Το πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να χρησιμοποιήσει ελεύθερα όλους τους κενούς κωδικούς δευτεροβάθμιων για να δημιουργήσει λογαριασμούς.

Παρατηρούμε ότι στο ΠΔ 384/ΦΕΚ Α' 210/31.12.1992 έχουν μεταφερθεί λειτουργίες του λογαριασμού 02 στον 04. Ωστόσο, οι εγγυητικές επιστολές που εκδίδει ένα πιστωτικό ίδρυμα για κάλυψη υποχρεώσεων πελατείας του δεν εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία εργασιών που περιγράφονται στον 04, και άρα εξακολουθούν να παρακολουθούνται στο ζεύγος λογαριασμών 02-06, ανάλογα με τη στάθμιση του κινδύνου που φέρει κάθε είδος εγγυητικής επιστολής, σύμφωνα με αυτά που καθορίζονται στην ΠΔ/ΤΕ 2054/18.3.1992, ΦΕΚ Α' 49/1.4.1992 Παράρτημα Ι.

Οι λογαριασμοί ουσίας που χρησιμοποιούνται κατά τη διαχείριση των εγγυητικών επιστολών έχουν ως εξής:

30. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΚΤΟΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

30.00 Απαιτήσεις από προμήθειες εγγυητικών επιστολών

30.00.00

Ανάπτυξη σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε πιστωτικού ιδρύματος

Στο λογαριασμό 30.00 παρακολουθούνται οι απαιτήσεις από προμήθειες που λογίζει το πιστωτικό ίδρυμα για εγγυητικές επιστολές που έχει εκδόσει και εξακολουθούν να ισχύουν. Ο λογαριασμός χρεώνεται κατά το λογισμό της προμήθειας με πίστωση του λογαριασμού 74.00 και πιστώνεται με τις αντίστοιχες εισπράξεις.

53. ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

53.00 Δεσμευμένες καταθέσεις ιδιωτών - εταιρειών

53.00.00

Ανάπτυξη σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε πιστωτικού ιδρύματος.

Στους λογαριασμούς 53.00 - 53.09 παρακολουθούνται οι δεσμευμένες καταθέσεις. Δεσμευμένη κατάθεση θεωρείται η κατάθεση για την απόδοση της οποίας υπάρχει κώλυμα είτε

από αναγκαστικό μέτρο ή διάταξη νόμου, είτε από τη θέληση του καταθέτη ή του πιστωτικού ιδρύματος.

53.19 Λοιπές καταθέσεις για εγγύηση

53.19.00

Ανάπτυξη σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε πιστωτικού ιδρύματος.

Στους υπολογαριασμούς 53.10 - 53.19 παρακολουθούνται τα ποσά που κατατίθενται στο πιστωτικό ίδρυμα για την εξασφάλισή του έναντι των κινδύνων που αυτό αναλαμβάνει, λόγω εγγυήσεων που χορηγεί στους πελάτες του.

74.ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

74.00Εγγυητικών Επιστολών

74.00.00

74.00.01

.....

74.00.99

Στους υπολογαριασμούς του 74 καταχωρίζονται τα κάθε φύσεως έσοδα από προμήθειες των διαμεσολαβητικών εργασιών.

75. ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΠΟΜΕΝΩΝ ΑΣΧΟΛΙΩΝ

75.11 Εισπράξεις τελών επικοινωνίας

75.11.00 Τηλεφωνικά

01 Τηλεγραφικά - TELEX - SWIFT

02 Ταχυδρομικά

03

04.

.....

98 Λοιπά

99

Στους υπολογαριασμούς 75 καταχωρίζονται τα έσοδα από παρεπόμενες, σε σχέση με το κύριο αντικείμενο των εργασιών του, δραστηριότητες.

9.1.2 Εγγραφές του πιστωτικού ιδρύματος

Οι λογαριασμοί τάξεως λειτουργούν κατά ζεύγη στο αυτόνομο λογιστικό κύκλωμα της ομάδας 0. Στο τέλος της χρήσης συντάσσεται ο ισολογισμός και οι λογαριασμοί τάξεως εμφανίζονται κάτω από τα αθροίσματα του ισολογισμού. Πρόκειται για λογαριασμούς που δεν επιφέρουν άμεση ποσοτική μεταβολή στα περιουσιακά στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος, η οποία όμως (ποσοτική μεταβολή) είναι δυνατό να επέλθει στο μέλλον, και η παρουσία τους είναι απαραίτητη για να αποκαθιστά την τάξη των μεγεθών, να παρακολουθεί και να απεικονίζει χρήσιμες πληροφορίες και γεγονότα που δημιουργούν νομικές δεσμεύσεις¹²⁶.

1. Το στάδιο της έκδοσης της εγγυητικής επιστολής

Σε αυτό το στάδιο γίνεται η γραπτή δήλωση εκ μέρους της εγγυήτριας ότι εγγυάται υπέρ του πελάτη της για ένα συγκεκριμένο ποσό, το οποίο οφείλει να καταβάλει αμέσως και χωρίς καμία αντίρρηση όταν και εφόσον αυτός στον οποίο απευθύνεται η Ε/Ε το ζητήσει.

Στο στάδιο αυτό δε γίνεται καμία μεταβολή στα περιουσιακά στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος, αλλά πρόκειται για γεγονός που δημιουργεί νομική δέσμευση.

Έστω ο πελάτης που ζητά εγγυητική επιστολή:

02. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ- Χρεώστες Ε/Ε

06. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ- Εκδοθείσες Ε/Ε

Η εγγυήτρια υπολογίζει τις προμήθειες για τις ισχύουσες εγγυητικές επιστολές που έχει εκδώσει και καταχωρίζει την εγγραφή:

30.00 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

74ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

74.00 Εγγυητικών Επιστολών

Οι προμήθειες προεισπράττονται στην έκδοση και στην αρχή κάθε αδιαίρετου τριμήνου. Η εγγραφή είναι:

38.00 Ταμείο

30.00 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΕΓΓΥΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

Επίσης ο πελάτης καταβάλλει τα έξοδα, όπως τηλεφωνικά, ταχυδρομικά, SWIFT.

126. Κυρίκος Ν., Κόντος Γ., ΠΔ 1123/ΦΕΚ Α' 283/15.12.1980, ΠΔ 384/ ΦΕΚ Α' 210/31.12.1992

38.00 Ταμείο

75.11 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΛΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

75.11.00 Τηλεφωνικά

01 Τηλεγραφικά - TELEX - SWIFT

02 Ταχυδρομικά

α) Σε περίπτωση που το κάλυμμα είναι δέσμευση μετρητών σε λογαριασμό, ο εντολέας καταθέτει το ισόποσο της εγγυητικής για κάλυμμα και γίνεται η εγγραφή:

38.00 Ταμείο

53.10 Καταθέσεις για εγγύηση ιδιωτών - εταιρειών

Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα να δεσμευτεί το ποσό που καταθέτει ο πελάτης σε λογαριασμό γενικής λογιστικής, εφόσον υπάρξει τέτοια συμφωνία με την εγγυήτρια. Σε αυτή την περίπτωση, η εγγραφή είναι:

38.00 Ταμείο

53.19 Λοιπές καταθέσεις για εγγύηση

β) Σε περίπτωση που το κάλυμμα της εγγυητικής επιστολής είναι πιστωτικό όριο, τότε υπογράφεται σύμβαση ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού¹²⁷.

Όπως είναι αναμενόμενο, η έγκριση της έκδοσης βάσει σύμβασης ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού, δε σημαίνει και ταυτόχρονη εκταμίευση του σχετικού ποσού. Είναι ενδεδειγμένο, για τα ποσά που το πιστωτικό ίδρυμα έχει εγγυηθεί, να υπάρξει σχετική λογιστική παρακολούθηση. Τα μη εκταμιευθέντα αυτά ποσά θεωρούνται οιονεί χρηματοδοτικό άνοιγμα¹²⁸ και η Τράπεζα της Ελλάδος ζητά να συμπεριλαμβάνονται στα συνολικά ανοίγματα προς ένα πελάτη ή ομάδα συνδεδεμένων πελατών. Το ΚΛΣΤ προβλέπει το εξής ζεύγος τάξεως, με εγγραφές κατά την υπογραφή της σύμβασης:

03.11 Εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις

07.11 Υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις

Το ζεύγος αυτό λογαριασμών προϋποθέτει την υπογραφή σύμβασης.

127. ΕΤΙ 2002 Α'

128. ΠΔ/ΤΕ 2588/ 20-8-2007

Εναλλακτικά, αν έχουν εγκριθεί στον πελάτη πιστοδοτικά όρια, χωρίς να έχει ακόμα πραγματοποιηθεί η υπογραφή σύμβασης, χρησιμοποιείται το ζεύγος λογαριασμών:

04.81 Εγκεκριμένα πιστωτικά όρια

08.81 Πελάτες με εγκεκριμένα πιστωτικά όρια

για τις συμβάσεις σεαλληλόχρεο λογαριασμό.

Το πιστωτικό ίδρυμα για να εγκρίνει πιστοδοτικό όριο, λαμβάνει διασφαλίσεις, οι οποίες επίσης μπορεί να παρακολουθούνται σε λογαριασμούς τάξεως (εκτός ενεχύρου καταθέσεων).

Οι διασφαλίσεις που συνήθως λαμβάνονται είναι:

- εμπράγματα εξασφαλίσεις όπως υποθήκες σε ακίνητα και πλοία, ενέχυρα σε μετοχές, ομόλογα και άλλες κινητές αξίες.
- ενοχικές εγγυήσεις φυσικών ή νομικών προσώπων.

Έστω ότι ο πελάτης παραχώρησε προσημείωση υποθήκης σε ασφάλεια της εγγυητικής επιστολής¹²⁹:

04.21 Υποθήκες και προσημειώσεις σε εξασφάλιση απαιτήσεών μας

08.21 Παραχωρητές υποθηκών και προσημειώσεων για εξασφάλιση απαιτήσεών μας

Στην περίπτωση της έκδοσης εγγυητικής επιστολής με αντεγγύηση άλλου πιστωτικού ιδρύματος, η εκδότρια κάνει τις ίδιες εγγραφές κατά την έκδοση της εγγυητικής επιστολής, αλλά καταχωρίζει ως κάλυμμα την αντεγγύηση ως εξής:

04.50 Αντεγγυήσεις τρίτων για εξασφάλιση υποχρεώσεών μας

08.50 Αντεγγυητές για εξασφάλιση υποχρεώσεών μας

Όταν η Τράπεζα παραλαμβάνει μια εγγυητική επιστολή για απλή κοινοποίηση στον πελάτη της εγγυολήπτη, καταχωρίζει τα στοιχεία της στο αρχείο ή και στα πληροφοριακά της συστήματα, αλλά δε γίνονται λογιστικές εγγραφές.

2. Η περίπτωση της ακύρωσης

Στην περίπτωση αυτή δε γίνεται καμία μεταβολή στα περιουσιακά στοιχεία του πιστωτικού ιδρύματος και αντιλογίζονται οι εγγραφές λογαριασμών τάξεως που έγιναν κατά την έκδοση.

06 ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ- Χρεώστες Ε/Ε

02. Συμβάσεις και συμφωνίες σταθμισμένων κινδύνων - Χρεώστες Ε/Ε

129. Κυρίκος Ν., Τόμος Β' σελ. 253

Αποδεδυμείται το ποσό της κατάθεσης και αποδίδεται στον εντολέα:

53 .10 Καταθέσεις για εγγύηση ιδιωτών - εταιρειών

38.00 Ταμείο

3. Η περίπτωση της κατάπτωσης

Σε περίπτωση κατάπτωσης με διασφάλιση δεσμευμένη κατάθεση, θα γίνει πάλι αντιλογισμός της αρχικής εγγραφής των λογαριασμών τάξεως, αλλά το ποσό θα αποδοθεί στο δικαιούχο, με τις ίδιες ως άνω εγγραφές και στο παραστατικό της χρέωσης του λογαριασμού αναγράφεται η αιτιολογία της ανάληψης και επισυνάπτεται κάθε δικαιολογητικό.

Αν καταπέσει η εγγυητική επιστολή, τότε έχουμε άμεση ποσοτική μεταβολή στα περιουσιακά στοιχεία της εγγυήτριας, δεδομένου ότι αυτή προβαίνει σε εκταμίευση του ποσού για το οποίο εγγυήθηκε. Επιπλέον, σε περίπτωση κατάπτωσης όπου η εγγυήτρια θα καταβάλλει το ποσό στο δικαιούχο από δικά της διαθέσιμα, κατά κανόνα βάσει σύμβασης ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού, το ποσό της εγγύησης μετατρέπεται άμεσα σε χορήγηση και ο πελάτης χρεώνεται σε λογαριασμό χορήγησης σε καθυστέρηση:

24. ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ

38.00 Ταμείο

Σε καθεμία από τις ως άνω περιπτώσεις πληρωμής του ποσού στο δικαιούχο, στις εγγυητικές επιστολές εξωτερικού διενεργείται έμβασμα¹³⁰ προς το πιστωτικό ίδρυμα του εξωτερικού, σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες που περιλαμβάνονται κατά κανόνα στην επιστολή του αιτήματος κατάπτωσης. Τότε, οι λογιστικές εγγραφές έχουν ως εξής:

Κατά την έκδοση της εντολής από το κατάστημα:

38.00 Ταμείο

48. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Η εντολή μεταφέρεται έτσι στο κεντρικό λογιστήριο του πιστωτικού ιδρύματος, όπου και μεταφέρονται τα χρήματα στον κατάλληλο λογαριασμό ανταποκριτή εξωτερικού για περαιτέρω μεταφορά του ποσού στο πιστωτικό ίδρυμα του δικαιούχου:

130. Κόντος Γ., σελ.334

46.00 ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ

38.05 Ανταποκριτές εξωτερικού

48.00 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

46.90 Συναλλαγματική θέση - εκχωρητές συναλλάγματος

Αμέσως μετά την κατάπτωση, η εγγυήτρια ενεργοποιεί τις διαδικασίες εισπράξεως από τον εντολέα της εγγυητικής επιστολής. Σε περίπτωση που, τελικά, παρά τις ληφθείσες διασφαλίσεις και δικαστικά μέτρα, η απαίτηση της εγγυήτριας έναντι του εντολέα της εγγυητικής επιστολής καταστεί οριστικά ανεπίδεκτη είσπραξης, διαγράφεται σε βάρος πρόβλεψης που έχει σχηματιστεί.

Η πρόβλεψη καταχωρίζεται ως εξής:

68.03.00 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις από χορηγήσεις σε πελάτες

44.03.00 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις από χορηγήσεις σε πελάτες

Τα ποσά των επισφαλών απαιτήσεων που αποσβένονται καταχωρίζονται σε χρέωση του 44.03.00 και πίστωση του οικείου λογαριασμού χορηγήσεων:

44.03.00 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις από χορηγήσεις σε πελάτες

27 ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Έχει ήδη προηγηθεί χρονικά η εγγραφή μεταφοράς σε επισφαλείς απαιτήσεις, συνήθως με απόφαση της διοίκησης του πιστωτικού ιδρύματος.

27 ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

24 ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ

Επίσης ο λογαριασμός 44.03.02 «Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις από λοιπές τραπεζικές εργασίες» πιστώνεται με χρέωση του λογαριασμού 68.03.02 «Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις από λοιπές τραπεζικές εργασίες», με τα ποσά των προβλέψεων που σχηματίζονται για την κάλυψη απωλειών από απαιτήσεις του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχονται από οποιαδήποτε άλλη, εκτός από χορηγήσεις τραπεζική εργασία. Εδώ συμπεριλαμβάνονται οι οφειλόμενες προμήθειες και έξοδα των εγγυητικών επιστολών:

68.03.02 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις από λοιπές τραπεζικές εργασίες

44.03.02 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις από λοιπές τραπεζικές εργασίες

Με χρέωση του 44.03.02 και πίστωση του 30.00 «Απαιτήσεις από προμήθειες εγγυητικών επιστολών», καταχωρίζονται τα ποσά των οφειλόμενων επισφαλών απαιτήσεων από προμήθειες.

44.03.02 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις από λοιπές τραπεζικές εργασίες

30.00 Απαιτήσεις από προμήθειες εγγυητικών επιστολών

Αντίστοιχα απεικονίζονται και οι απαιτήσεις από έξοδα:

44.03.02 Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις από λοιπές τραπεζικές εργασίες

30.89 Λοιπές απαιτήσεις από τραπεζικές εργασίες

Δεν υφίσταται λογαριασμός που να παρακολουθεί την απαίτηση σε λογαριασμούς ουσίας, αλλά τα πιστωτικά ιδρύματα παρακολουθούν την απαίτηση αυτή. Υπάρχει πάντα η πιθανότητα ο πελάτης να έχει στο μέλλον τη δυνατότητα να τακτοποιήσει την υποχρέωση, γι' αυτό η υποχρέωση αυτή εξακολουθεί να παρακολουθείται από τα πιστωτικά ιδρύματα σε λογαριασμούς τάξεως.

Η εγγραφή είναι η ακόλουθη:

04.80 Απαιτήσεις αποσβεσμένες

08.80 Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν για την απόσβεση απαιτήσεων

Αν μετά από κάποια χρόνια παρακολούθησης, που διαφέρουν μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων, η παρακολούθηση αυτή δε φέρει κανένα αποτέλεσμα, το ζεύγος αυτό του λογαριασμού τάξεως αντιλογίζεται.

Έστω ότι μετά παρέλευση χρόνου κατέστη δυνατή η είσπραξη ποσού που αφορά την αποσβεσμένη απαίτηση.

38.00 Ταμείο

82.01.03 Εισπράξεις αποσβεσμένων απαιτήσεων

9.1.3 Κατάσταση ισολογισμού τέλους χρήσης και προσάρτημα

Στους εκτός ισολογισμού λογαριασμούς περιλαμβάνονται οι εξής κατηγορίες λογαριασμών τάξεως παθητικού:

1. Ενδεχόμενα στοιχεία παθητικού: (06, πλην του λ/06.50.05)
2. Υποχρεώσεις από πράξεις προσωρινής εκχωρήσεως (λογ. 06.50.05)
3. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως

...

γ. Πιστωτικοί λογαριασμοί πληροφοριών (λογαριασμός 08)

Στις πληροφορίες του προσαρτήματος του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων τέλους χρήσεως, για τους λογαριασμούς τάξεως αναφέρονται:

α) Η φύση και το ύψος κάθε κινδύνου δημιουργίας υποχρέωσης εφόσον είναι σημαντική σε σχέση με τη δραστηριότητα του πιστωτικού ιδρύματος.

β) Η φύση και το ύψος κάθε ανέκκλητης ανάληψης υποχρέωσης που θα μπορούσε να εκθέσει τον οργανισμό σε πιστωτικούς κινδύνους, εφόσον η υποχρέωση αυτή είναι σημαντική σε σχέση με τη δραστηριότητα του πιστωτικού ιδρύματος.

9.2 Κατάταξη των εκτός ισολογισμού στοιχείων σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2054/18.3.1992, ΦΕΚ Α' 49/1.4.1992 Παράρτημα Ι

Μεταξύ των εκτός ισολογισμού στοιχείων του ενεργητικού που εμφανίζονται στον παρονομαστή του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας είναι και οι εγγυητικές επιστολές.

Υψηλός κίνδυνος:

- Εγγυήσεις που αποτελούν υποκατάστατα πιστώσεων.

Μέσος κίνδυνος:

- Εγγυήσεις και ασφάλειες (περιλαμβανομένων των εγγυήσεων συμμετοχής σε διαγωνισμό, των εγγυήσεων καλής εκτέλεσης, των τελωνειακών και φορολογικών εγγυήσεων) και εγγυήσεις που δεν αποτελούν υποκατάστατα πιστώσεων.

- Μη χρησιμοποιηθείσες πιστωτικές ευχέρειες (υποχρεώσεις δανεισμού, αγοράς τίτλων, παροχής εγγυήσεων και διευκολύνσεις αποδοχής) με αρχική ληκτότητα μεγαλύτερη του ενός έτους.

Μέτριος κίνδυνος:

- Μη αξιοποιηθείσες πιστωτικές ευχέρειες (υποχρεώσεις δανειοδότησης, αγοράς τίτλων, παροχής εγγυήσεων και διευκολύνσεις αποδοχής) με αρχική ληκτότητα ενός έτους κατ' ανώτατο όριο που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή δεν προβλέπουν αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη.

Χαμηλός κίνδυνος:

- Μη αξιοποιηθείσες πιστωτικές ευχέρειες (υποχρεώσεις δανειοδότησης, αγοράς τίτλων, παροχής εγγυήσεων και διευκολύνσεις αποδοχής) που μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή που προβλέπουν αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του πιστούχου.

Σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2592-20.8.2007, τα πιστωτικά ιδρύματα δημοσιοποιούν εποπτικής φύσεως πληροφορίες σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια, τους κινδύνους που αναλαμβάνουν καθώς και τη διαχείρισή τους. Στοιχεία περιλαμβάνονται και για τις εγγυητικές επιστολές, ως στοιχεία εκτός ισολογισμού.

Σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2520/10-2-2003, ΦΕΚ Α 45/24-2-2003 υποβάλλονται επίσης στην Τράπεζα της Ελλάδος περιοδικές καταστάσεις των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων προς κατοίκους εξωτερικού, ανά χώρα και ανά ευρύτερη οικονομική και γεωγραφική ζώνη.

Στην κατάσταση περιλαμβάνονται και οι εγγυητικές επιστολές εξωτερικού, με τη μορφή των εγγυοδοσιών υψηλού κινδύνου. Τα σχετικά στοιχεία υποβάλλονται ανά χώρα αλλά και συγκεντρωτικά κατά ευρύτερη γεωγραφική/οικονομική ενότητα. Επιπλέον, τα ανοίγματα χώρας (δηλ.διασυνοριακά ανοίγματα ανεξαρτήτως νομίματος και τοπικά ανοίγματα σε μη τοπικό νόμισμα) διακρίνονται περαιτέρω με βάση την ιδιότητα του αντισυμβαλλομένου και ειδικότερα σε ανοίγματα προς κυβερνήσεις και δημόσιο τομέα, προς πιστωτικά ιδρύματα και αναγνωρισμένους Οργανισμούς Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων και προς τον ιδιωτικό μη τραπεζικό τομέα. Τα ανοίγματα χώρας αναλύονται κατ'είδος σε τέσσερις βασικές κατηγορίες, δηλαδή σε εντός ισολογισμού στοιχεία ενεργητικού, εγγυοδοσίες, αχρησιμοποίητες πιστωτικές ευχέρειες και εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

Επίσης, με την ΠΔ/ΤΕ 2640/18.1.2011 ορίζεται ότι τα εποπτευόμενα από την Τράπεζα Ελλάδος ιδρύματα οφείλουν να υποβάλλουν σε περιοδική βάση στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που έχουν ειδική σχέση με το πιστωτικό ίδρυμα. Μεταξύ των στοιχείων περιλαμβάνονται και τα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

9.3 Περιοδικές αναφορές στην Τράπεζα της Ελλάδος

Η Τράπεζα της Ελλάδος ζητά την υποβολή στοιχείων από τα πιστωτικά ιδρύματα που εδρεύουν στην Ελλάδα, σε εφαρμογή του πλαισίου εποπτείας της Βασιλείας II¹³¹, με την ΠΔ/ΤΕ 2588/ 20.8.2007.

Ένας βασικός ορισμός της ως άνω ΠΔ/ΤΕ είναι αυτός του χρηματοδοτικού ανοίγματος.

Ως Χρηματοδοτικό Άνοιγμα ή Άνοιγμα ορίζεται ένα στοιχείο εντός ή εκτός ισολογισμού που δημιουργεί ή ενδέχεται να δημιουργήσει απαίτηση του πιστωτικού ιδρύματος.

Ο συντελεστής κεφαλαιακής επάρκειας (Solvency Ratio) απεικονίζει την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων, εκφράζει τα ίδια κεφάλαια ως ποσοστό του συνόλου των εντός και εκτός ισολογισμού σταθμισμένων στοιχείων του ενεργητικού.

Για τα εκτός ισολογισμού στοιχεία που παρατίθενται και κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με τον κίνδυνό τους, η αξία ανοίγματος ισούται με:

- το 100% της λογιστικής αξίας για στοιχείο υψηλού κινδύνου,
- το 50% της λογιστικής αξίας για στοιχείο μεσαίου κινδύνου,
- το 20% της λογιστικής αξίας για στοιχείο μέτριου κινδύνου, και
- το 0% της λογιστικής αξίας για στοιχείο χαμηλού κινδύνου.

9.4 Λογιστική Επιχειρήσεων^{132, 133}

Οι εγγραφές στα βιβλία του εγγυολήπτη κατά την παραλαβή της εγγυητικής επιστολής, σύμφωνα με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο:

02.03 Εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση απαιτήσεων

06.03 Παραχωρητές εγγυητικών επιστολών για εξασφάλιση απαιτήσεων

Οι εγγραφές στα βιβλία του εντολέα κατά την έκδοση της εγγυητικής επιστολής, ως εξής:

02.13 Εγγυητικές επιστολές για εξασφάλιση υποχρεώσεων

06.13 Κομιστές εγγυητικών επιστολών για εξασφάλιση υποχρεώσεων

Στην επιστροφή, λήξη ή κατάπτωση της εγγυητικής, γίνονται οι αντίστροφες εγγραφές τάξεως.

Οι καταβαλλόμενες τριμηνιαίες προμήθειες λογίζονται για όσο καιρό είναι ενεργή η Ε/Ε.

131. Basel II: The Second Pillar - Supervisory Review Process, part 4

132. Καούνης Δ.

133. Γρηγοράκος Θ., σελ. 846 - 850

Τα τραπεζικά έξοδα, όπως τηλεφωνικά, ταχυδρομικά, τηλεπικοινωνιών, έχουν ως εξής:

65.10 Προμήθειες εγγυητικών επιστολών

38.00 Ταμείο ή 38.03 - 38.06 Καταθέσεις

Σε περίπτωση κατάπτωσης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης σύμβασης, ο εντολέας κάνει την εξής εγγραφή, καταβάλλοντας το ποσό στον εγγυολήπτη:

81.00.02 Καταπτώσεις εγγυήσεων - ποινικών ρητρών

38.00 Ταμείο ή 38.03 - 38.06 Καταθέσεις

Αντίστοιχα, ο εγγυολήπτης κατά την είσπραξη κατάπτωσης εγγυητικής επιστολής συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης σύμβασης:

38.00 Ταμείο ή 38.03 - 38.06 Καταθέσεις

81.01.02 Καταπτώσεις εγγυήσεων - ποινικών ρητρών

Σε περίπτωση κατάπτωσης εγγυητικής επιστολής καλής πληρωμής, ο εντολέας κάνει τις εξής εγγραφές:

50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ

38.00 Ταμείο ή 38.03 - 38.06 Καταθέσεις

Αντίστοιχα, ο εγγυολήπτης εγγυητικής επιστολής καλής πληρωμής:

38.00 Ταμείο ή 38.03 - 38.06 Καταθέσεις

30 ΠΕΛΑΤΕΣ

Κεφάλαιο 10: Συμπεράσματα

Η παρούσα εργασία αποσαφηνίζει διάφορες πτυχές των εγγυητικών επιστολών εξωτερικού εμπορίου, όσον αφορά τις συναλλαγές, το θεσμικό πλαίσιο που τις προσδιορίζει και τη λογιστική παρακολούθηση. Συγκεντρώθηκε η νομοθεσία που αφορά τα ζητήματα στα οποία εκλήθη να απαντήσει η εργασία και στην απόδειξη ότι η εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο πληρωμής ή χρηματοδότησης του εξωτερικού εμπορίου. Επιπλέον, οι λογιστικές εργασίες παρουσιάζονται λεπτομερώς και καλύπτεται κάθε πτυχή και περιπτώσιολογία της εγγυητικής επιστολής.

Συμπέρασμα της εργασίας είναι ότι η εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση είναι ένα βασικό εργαλείο στη διευκόλυνση των συναλλαγών στο διεθνές εμπόριο, λόγω της παρεμβολής της εμπιστοσύνης του πιστωτικού ιδρύματος. Επεξηγήθηκαν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της και οι εφαρμογές της στο διεθνές εμπόριο.

Χαρακτηριστικό της έννοιας «σε πρώτη ζήτηση» είναι το ότι η πληρωμή σε περίπτωση κατάπτωσης γίνεται άμεσα, με απλή δήλωση και προσκόμιση ορισμένων συνοδευτικών εγγράφων εκ μέρους του δικαιούχου, χωρίς να χρειαστεί η προσκόμιση δικαστικής απόφασης, η οποία είναι μια διαδικασία που δεν αφορά την εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση.

Οι νέες τεχνολογίες, με τη μετάδοση κρυπτογραφημένων μηνυμάτων και ειδικότερα με την τεχνολογία SWIFT, έχουν δώσει ασφάλεια και ταχύτητα στις συναλλαγές.

Στην Ελλάδα, η απελευθέρωση των εργασιών εγγυητικών επιστολών έγινε σταδιακά, περνώντας μέσα από ένα αυστηρό κανονιστικό πλαίσιο. Σε κάθε περίπτωση, η εποπτική αρχή ενημερώνεται για τις εργασίες επί εγγυητικών επιστολών των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η περαιτέρω έρευνα στο αντικείμενο θα μπορούσε να περιλαμβάνει ζητήματα καταχρηστικών πρακτικών σε αιτήματα κατάπτωσης και αντιμετώπισή τους από το πιστωτικό ίδρυμα και από τον υπόχρεο. Επίσης, θα μπορούσε να γίνει έρευνα πάνω σε οικονομικά δεδομένα, π.χ. στοιχεία από διάφορα πιστωτικά ιδρύματα, εφόσον, βέβαια, καταστεί δυνατή η συλλογή τέτοιων στοιχείων.

Βιβλιογραφία

1. **Αγγελόπουλος Π.**, (2008), Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα, Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Β' έκδοση, Αθήνα
2. **Αλεξόπουλος Κ.**, (1999), Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, Interbooks, Αθήνα
3. **Βελέντζας Γ.**, (2000), Τραπεζική Διαμεσολάβηση προς Εξασφάλιση Απαιτήσεων, (1997), IuSΑνατύπωση, Θεσσαλονίκη
4. **Βελέντζας Γ.**, (1992), Τραπεζικό Δίκαιο - Θεωρία - Νομολογία, Παρατηρητής Α.Ε. Εκδόσεων, Θεσσαλονίκη
5. **Βελέντζας Γ.**, (2010), Τράπεζες - Τραπεζικές Εργασίες Α' - Β', IuSΝομική Τράπεζα
6. **Αναγνωστάκης Γ., και Κ. Κοκκομέλης**, (2000), Ειδικές Μορφές Πίστης, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα
7. **Γκούσκου Α.**, (1995), Η εγγυητική επιστολή με ρήτρα πληρωμής «σε πρώτη ζήτηση», Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή
8. **Γρηγοράκος Θ.**, (2007), Ανάλυση - Ερμηνεία του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή
9. **Γρυπιώτου Σ.**, «Η ηλεκτρονική επιταγή», De jure magazine, dejure.elsagreece.org/archive/01/arthro0104.pdf
10. **Δημητριάδης Κ.**, (1998), Η εγγυητική επιστολή κατά το ισχύον δίκαιο, Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, Αθήνα
11. **Δούβλης Β.**, (1998), Η απελευθέρωση των Τραπεζικών Εγγυητών κατ'άρθρο 862 ΑΚ. Σάκκουλας, Αθήνα
12. **Ελευθεριάδης Ν.**, (2002), Καταχρηστική Κατάπτωση Τραπεζικής Εγγυητικής Επιστολής και Προσωρινή Δικαστική Προστασία, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη
13. **Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο (ΕΤΙ)**, (2002), Εγγυητικές Επιστολές (εσωτερικού - εξωτερικού), Αθήνα
14. **Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο (ΕΤΙ)**, (2002), Η μεθοδολογία των Χρηματοδοτήσεων στην Τραπεζική Πρακτική, Αθήνα
15. **Ένωση Ελληνικών Τραπεζών**, (1997), Κώδικας Τραπεζικής Δεοντολογίας, Αθήνα
16. **Θέμελη Χ.**, (1999), Η ανεξάρτητη Τραπεζική Εγγυητική Επιστολή (μεταξύ θεωρίας και πράξης), Θεσσαλονίκη

17. **Καθάριος Γ.**, (Ιούνιος 1998), Εγγυητικές Επιστολές στη Σύγχρονη Τραπεζική Πρακτική, εκδόσεις Μιχ. Γεωρβασάκης Ο.Ε., Χανιά
18. **Καούνης Δ.**, (2002), Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, Έκδοση ιδίου του συγγραφέα, Πειραιάς
19. **Κατσόγιαννης Ι.**, (1998), Η εγγυητική επιστολή ως τραπεζική εργασία, Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, Αθήνα
20. **Κόντος Γ.**, (2000), Τραπεζική Λογιστική, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα
21. **Κυρίκος Ν.**, (1994), Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών, Α και Β τόμος, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, Αθήνα
22. **Λαζαρίδης Γ. και Δ. Παπαδόπουλος**, (2006), Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Τεύχος Δ', Θεσσαλονίκη
23. **Λιβαδά Χ.**, (2008), Εισαγωγή στις Διεθνείς Τραπεζικές Συναλλαγές, Νομική Βιβλιοθήκη Αθήνα
24. **Λούλη Μ.**, (2006), Εγγυητική Επιστολή, Διπλωματική Εργασία, ΕΚΠΑ - ΝΟΠΕ, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Αστικού Δικαίου, Αθήνα
25. **Μηλιάρκης Π.**, (1994), Τραπεζικό Δίκαιο, Εκδοτικές Επιχειρήσεις «Το Οικονομικόν» Κ. & Π. Σμπίλιας ΑΕΒΕ, Αθήνα
26. **Παπαγιάννης Φ.**, (1984), Εισαγωγή στο Δίκαιο, Γ' έκδοση, ΚΕΜΕ, Αθήνα
27. **Παπαδάκης Ι.**, (1999), Νομισματική Θεωρία και Πολιτική, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα
28. **Σινανιώτη - Μαρούδη Α. και Ι. Φαρσαρώτας**, (2005), Ηλεκτρονική Τραπεζική, Σάκκουλας, Αθήνα - Κομοτηνή.
29. **Σταμέλου Α.**, (2004), Καταχρηστικοί όροι και Πρακτικές στις Τραπεζικές Συναλλαγές, Διπλωματική Εργασία, ΕΚΠΑ - ΝΟΠΕ, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Αστικού Δικαίου, Αθήνα
30. **Συριόπουλος Κ.**, (2008), Διαχείριση Τραπεζικού Κινδύνου, Β' Έκδοση, ΕΑΠ
31. **Σφακιανός Γ.Κ.**, (1988), Εμπορικό Δίκαιο, Εκδόσεις Interbooks, Έκδοση ένατη, Αθήνα
32. **Χατζηγιάνη Ν.**, Διαρκής Κωδικοποίηση Διατάξεων Περί Συναλλάγματος, Αθήνα
33. **Χατζηγιάνη Ν.**, Διαρκής Κωδικοποίηση Ρυθμίσεων περί Τραπεζών και Τραπεζικών Δραστηριοτήτων, Αθήνα

34. **Χατζησεβαστού Α.**, (2011), Εγγυητική Επιστολή σε Πρώτη Ζήτηση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη
35. **Χολέβας Γ.**, (1995), Τραπεζικές Εργασίες, Interbooks , Αθήνα
36. **Ψυχομάνης Σ.**, (2001), Τραπεζικό Δίκαιο - Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων I, Ε' Έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα Θεσσαλονίκη
37. www.bankofgreece.gr
38. www.et.gr
39. **Affaki G. and Sir Roy Goode**, (2011), Guide to Uniform Rules for Demand Guarantees URDG 758, ICC, Paris
40. Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework - Comprehensive Version, <http://www.bis.org/publ/bcbs128.htm>
41. Basel II: The First Pillar – Minimum Capital Requirements, www.bis.org
42. Basel II: The Second Pillar - Supervisory Review Process, www.bis.org
43. **Chami G.**, (July 1, 2010) "Demand guarantees as per latest rules: URDG No 758 - What is new and how to operate between the rules", www.fgm.usj.edu.lb
44. **Chung-Hsin Hsu**, (2006), "The independence of Demand Guarantees, Performance Bonds and Standby Letters of Credit", National Taiwan University Law Review, Vol. 1:2, www.law.ntu.edu.tw
45. **Dragos, I., Petrisor M., and M. Cocosila**, (2008), "Bank Guarantees in the Development of Commercial Relationship between Romania and European Union", Annals of the University of Oradea, Economic Science Series, Vol. 17 Issue 3, pp779-784
46. Guarantees/Standby Letters of Credit redevelopment in ISO 20022, www.swift.com
47. ICC Uniform Rules for Demand Guarantees URDG 758 (2010), ICC, Paris
48. **Kelly-Louw M.**, (October 2008), Selective Legal Aspects of Bank Demand Guarantees, University of South Africa, www.uir.unisa.ac.za
49. **Kozolchyk B.**, (1989), "Bank Guarantees and Letters of Credit: Time for a return to the fold", U. Pa. J. Int'l Bus. L., Vol. 11:1, ahab.law.upenn.edu
50. **Mugasha A.**, The Law of Letters of Credit and Bank Guarantees, The Federation Press, Leichhardt, NSW, books.google.gr
51. Standards Inventory of Messages, (August 2008), www.swift.com

52. **Thompson B.**, (2009), “Back to Basics”, FinanceAsia, Apr2009 Asian Trade Finance, pp30-31

53. UN Convention on Independent Guarantees and Stand-by Letters of Credit, 11 September 1995, New York, www.uncitral.org